

SOCIÁLNE POISTENIE

Odborný mesačník Sociálnej poisťovne

10
2009

1€ | 30,1260 Sk

Legislatíva v praxi:

Kedy štát platí poistné na
dôchodkové poistenie pri
starostlivosti o dieťa

Téma mesiaca:

Dávka garančného poistenia

Poradňa:

Starostlivosť o deti a starobný dôchodok

Servis:

Slovensko-rakúsky poradenský deň

A4	formát		cena bez DPH	
			farebná	čiernobiela
1/1			1 991,64 € (60 000 Sk)	1 493,73 € (45 000 Sk)
2/3			1 493,73 € (45 000 Sk)	995,82 € (30 000 Sk)
1/2			995,82 € (30 000 Sk)	746,82 € (22 500 Sk)
1/3			746,86 € (22 500 Sk)	497,91 € (15 000 Sk)
1/4			398,33 € (12 000 Sk)	265,50 € (8 000 Sk)
1/8			199,16 € (6 000 Sk)	116,18 € (3 500 Sk)

*Aj tu by mohla byť
vaša inzercia...*

Sociálne poistenie, odborný
mesačník Sociálnej poisťovne

*Časopis, ktorý by nemal chýbať
žiadnemu zamestnávateľovi,
podnikateľovi či inštitúcii*

Kontakt: Sociálna poisťovňa,
ústredie, odbor komunikácie
s verejnosťou
Ul. 29. augusta 8 – 10
813 63 Bratislava 1

tel. + 421 - 2/ 59 248 254
fax: + 421 - 2/ 59 248 720
e-mail:
Jaroslava.Humlova@socpoist.sk

Uzávierka inzercie: 20. dňa
v mesiaci (pre číslo, ktoré
vychádza nasledujúci mesiac)

Zľavy za opakovanie:
12x 25 %
6x 12 %
3x 6 %

OBSAH

Vážení čitatelia,

častou témou konferencií, odborných seminárov, ale aj bežných diskusií medzi obyvateľmi po celom svete sú otázky demografie so zreteľom na postupné starnutie populácie. Následne sa potom prognózuje možné dôsledky a nové situácie, ktoré postupné starnutie obyvateľstva jednotlivých štátov prinesie pre ich hospodárstvo a vôbec všetky oblasti života. Fenomén postupného predlžovania života obyvateľov je síce z humánneho hľadiska pozitívnym javom, odborníkom zodpovedajúcim za prípravu životných podmienok v jednotlivých štátoch sveta však spôsobuje čoraz väčšie starosti.

Najnovšie prognózy predložené v správe o starnutí obyvateľstva uvádzajú, že aj napriek určitým rozdielom medzi krajinami celkový počet obyvateľov v EÚ zostane v roku 2060 na rovnakej úrovni, ako je dnes, a to vďaka miernemu zvýšeniu pôrodnosti v niektorých štátoch a dynamickejšiemu toku prisťahovalcov. Môžeme teda očakávať, že v roku 2060 bude populácia, čo sa týka početnosti, takmer nezmenená, avšak oveľa staršia. V EÚ by sa pomer ľudí v produktívnom veku (15 – 64 rokov) na jedného obyvateľa nad 65 rokov zmenil zo 4 : 1 na len 2 : 1. Očakáva sa, že k najväčšiemu poklesu dôjde v období rokov 2015 – 2035, keď generácia narodená v období zvýšenej pôrodnosti dosiahne dôchodkový vek.

Na základe uvedených skutočností sa budú musieť verejné výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva vo všeobecnosti zvýšiť o viac ako 5 percentuálnych bodov HDP. Pôjde predovšetkým o krytie výdavkov na dôchodky, zdravotnú starostlivosť a dlhodobú starostlivosť. Zvýšené výdavky najmä na dôchodky vedú väčšinu štátov k reformám svojich dôchodkových systémov. Ide im najmä o udržateľnosť verejných financií. Takmer všetky štáty sprísňujú podmienky poberania dôchodku – zvyšujú vek odchodu do dôchodku a obmedzujú možnosti vstupu do predčasného dôchodku. Cieľom reforiem je dlhodobo zaviesť vyššiu účasť starších pracovníkov na trhu práce. Kvôli zaujímavosti uvediem, že v EÚ je len približne 50 % ľudí, ktorí sú zamestnaní aj vo veku nad 60 rokov. Snahou reforiem je tiež znížiť podiel verejných dôchodkových dávok v rámci celkového dôchodkového systému zavádzaním doplnkových dôchodkových systémov. V niektorých štátoch dokonca došlo k presunu časti príspevkov z verejných systémov do povinných kapitalizačných a súkromne riadených dôchodkových

> ÚVODNÍK / KOMUNIKÁCIA

Asertivita je umenie kompromisu **2**

> TÉMA MESIACA

Dávka garančného poistenia **4**

> LEGISLATÍVA V PRAXI

Kedy štát platí poistné na dôchodkové poistenie v období starostlivosti o dieťa **8**

> EURÓPSKA ÚNIA

Sociálne zabezpečenie na Malte (2) **14**

> ŠTATISTIKA

Vývoj dočasnej pracovnej neschopnosti **16**

> PORADŇA / SERVIS

Ktoré kalendárne roky zárobkovej činnosti sa zohľadňujú na určenie sumy dôchodku **18**
Práca v Slovenskej republike, vo Veľkej Británii, evidencia na úrade práce a nárok na materské **19**
Činnosť znalca, platenie poistného a dôchodok **20**
Kde nás nájdete v Prešovskom kraji **21**

systémov (aj na Slovensku).

Súčasná finančná a hospodárska kríza priniesla úpadok pokroku, ktorý v posledných rokoch dosiahli mnohé štáty v oblasti vyvážených rozpočtov verejných financií. Vlády musia prijímať intervenčné opatrenia na stabilizáciu finančného systému a na podporu obnovy hospodárstva. Krátkodobý výhľad verejných financií sa preto zhoršil a došlo k zvráteniu pokroku dosiahnutému v posledných rokoch v oblasti fiškálnej konsolidácie. Krízou sa tiež znásobuje hospodársky vplyv demografického starnutia na zabezpečovanie dôchodkov. V prípade dôchodkových systémov priebežného financovania vzniká v dôsledku spomaľovania reálnej ekonomiky dodatočný fiškálny tlak na financovanie a príspevky. Súčasná kríza však odhalila aj bezbrannosť kapitalizačných systémov voči poklesu na finančných trhoch. Som zástancom toho, aby tvorcovia politiky, regulačné orgány a orgány dohľadu podporili obozretný prí-

stup v oblasti správy dôchodkového sporenia obyvateľstva. Je nevyhnutné zabezpečiť dôkladné monitorovanie, viesť otvorenú diskusiu o dôchodkových systémoch v Európe a predovšetkým kriticky posúdiť úlohu, štruktúru a výkon súkromného piliera dôchodkového sporenia.

Slovensko v posledných rokoch prijalo mnoho opatrení, ktoré mali riešiť dôchodkové zabezpečenie slovenských seniorov. Finálny produkt – zákon č. 461/2003 Z. z. – už počtom hlasov, ktorým ho prijali v NR SR, svedčí o tom, že názory na jeho kvalitu neboli kladné. Dokument, ktorý má mať dlhodobý charakter, sa v pomerne krátkom čase dočkal množstva novelizácií. Poškodil najmä dôchodcov, ktorí išli do dôchodku pred jeho platnosťou. Relatívne pomohol tým, ktorí sa dôchodcami stali po jeho prijatí, aj to však len malej časti. Zavedenie dôchodkového sporenia v súkromných dôchodkových správcovských spoločnostiach bolo časovo a výškou príspevku

prijaté nezodpovedne a poškodilo priebežné financovanie verejných dôchodkov. Za príliš benevolentné považujem aj po prijatí niektorých prísnejších podmienok poberanie predčasných starobných dôchodkov. Výrazným pozitívom bolo zavedenie rovnakých podmienok nároku na vdovský a vdovecký dôchodok, zavedenie presnejších pravidiel valorizácie dôchodkov. Aj ustanovenie vianočného príspevku hodnotím pozitívne. To však môže pochopiť len dôchodca s nízkym dôchodkom, a nie kritik s niekoľko desiatistisícovým platom.

Väčšina slovenských dôchodcov to dnes nemá ľahké. Predošlé vlády zabudli, že z predaja majetku štátu sa mala vytvoriť slušná rezerva na financovanie dôchodkov. Žiaľ, nestalo sa tak. Tvorcovia miliardových hodnôt zostali chudobní.

RNDr. Kamil Vajnorský

predseda Jednoty dôchodcov na Slovensku

Asertivita je umenie kompromisu

Asertivita, podľa Wikipédie, „je schopnosť, komunikačná zručnosť primeraným spôsobom vyjadrovať svoje pocity, názory a potreby v interakcii s inými ľuďmi. Zahŕňa v sebe schopnosť komunikovať, súhlasiť, nesúhlasiť, žiadať, ale aj kritizovať bez manipulácie, agresivity alebo pasivity. Asertívny človek dokáže vyjadriť svoj názor a akceptovať názory ostatných, žije slobodne, a pritom neobmedzuje slobodu iných.“

Bežne sa v konfliktoch správame veľmi podobne ako živočíšni predkovia nášho druhu. Oni reagovali na konflikt reakciou úniku alebo útoku. Rovnako my. Buď ustúpime a stiahneme sa, čo predstavuje pasívne správanie, alebo útočíme, búcha-

me do stola a kričíme, čo sú prejavy agresívneho správania. (Mimochodom, ironia a sarkazmus patria tiež k prejavom agresívneho správania). Slovo asertivita pochádza z latinského slova „assertere, assertum“, s významom tvrdiť, uisťovať, zdôrazňovať, resp. z anglického slova „to assert“, čo znamená tvrdiť, požadovať. Mnohokrát sa stretávame s interpretáciou asertivity ako so schopnosťou presadiť sa. Možno to súvisí s významom pôvodného slova, z ktorého asertivita pochádza. Taký výklad predstavuje iba časť pravdy, pretože presadiť sa dá aj agresívne či manipulatívne, hlasom anjelským aj diabolským. Asertivita v sebe nesie aj úctu ku každému človeku bez ohľadu na jeho postavenie či výšku konta. Asertivita je taký spôsob správania, ktorý nám dáva možnosť presadiť sa s úctou k sebe a s úctou k ostatným, bez kriku a bez zbytočných konfliktov, uznať partnerovi rovnaké práva, na aké si nárokuje ja.

Jednoduché

Ako tomu máme rozumieť?

Byť asertívny znamená byť dospelý a zaobchádzať s partnerom tiež ako s dospelým človekom. Pritom dospelý je ten, kto sa snaží o racionálnu komunikáciu, bez emócií. Dospelý sa pozná a pozná sa v dobrom aj v zlom svetle. Dospelý je ten, kto si je vedomý, že má právo na omyl, pretože dôsledky si ponesie v prvom rade on sám a nikto iný. Pokým, pravda, nie je zbavený svojprávnoti alebo nie je „vlastníkom“ imunity.

Byť asertívny znamená:

1. byť úprimný voči sebe a svojim pocitom,
2. byť úprimný v tom, čo je podstatné,
3. rozlíšiť podstatné od nepodstatného,
4. dodržiavať pravidlá hry,
5. vyžadovať dodržiavanie pravidiel hry,
6. urobiť kompromis.

1. Byť úprimný voči sebe a svojim pocitom, lebo človek má právo na pocity

My ľudia sme rôzni, i keď v bežnej reči si to zjednodušujeme a hovoríme o dobrých a zlých ľuďoch. Ak máme byť voči sebe a svojim pocitom úprimní, priznáme si, že každý z nás sa občas zachová zle, nepatrične, kričí, bezdôvodne obviní, že každý z nás má právo na náladu, na POCIT, že každý z nás občas poruší nejaký predpis (neoznačí si lístok v autobuse, prejde cez cestu mimo prechodu a pod.) Je veľa možností na to, aby sme občas boli nekorektní, resp. vydierali druhých, napr. tým, že ak Jano nespapá špenátik, maminka sa bude trápiť, až po heslá typu Republiku si rozvracať nedáme! Je to v nás. Spôsobuje nám to radosť, ak sme nejakým spôsobom porušili pravidlá v súlade s prísloviem „Zakázané ovocie najviac chutí“. Dokonca to považujeme za normálne. No iba dovtedy, pokým sa to nedotkne nás, pokým niekto nestúpi na otlak nám. Vtedy sa zdá, že tí druhí sú nespravodliví, neohľaduplní, drzí, využívajú nás...

2. Byť úprimný v tom, čo je podstatné

Ak sa dostaneme do konfrontácie, do sporu, ak od partnera niečo chceme, niečo od neho požadujeme, snažme sa byť vecní. Usilujme sa riešiť problém racionálne. Pripomenutie toho, že niekto je rovnako nervózny a cholerický ako jeho otec, alebo že si niekto neplní svoje povinnosti, je síce úprimné, ale v komunikácii a pri riešení problému nám nepomôže. Pomôžu nám otázky:

- Čo v tejto chvíli riešim?
- Čo je podstatné?
- Je problém riešiteľný?
- Ak áno, ako?
- Čo na to môžem urobiť ja?
- Ak nie, aké z toho plynú pre mňa dôsledky?

Ilustračná snímka: Stockexpert

3. Rozlišovať medzi podstatným a nepodstatným

Podstatné je všetko to, čo sa týka riešenia problému, o ktorom práve hovoríme, veci, ktorú riešime, čo je tu a teraz. Čo bolo včera, nezmeníme, čo bude zajtra, vieme iba predpokladať, ale to, čo je práve teraz, to je v našich rukách, to vieme ovplyvniť.

4. Dodržiavať pravidlá hry

Ak hovoríme o dodržiavaní pravidiel hry, máme na mysli poznanie svojich práv a svojich povinností. A to v každej role, ktorú v živote zastávame. Poznáme svoje povinnosti ako ľudia, občania, zamestnanci, susedia, rodičia... predtým, ako si nárokuje svoje práva? Jednoducho ak niekoho prichytia v autobuse s neoznačeným cestovným lístkom, žiaľ, nie revízor je chrapúň, pretože dal pokutu, ale ten, kto si neoznačil lístok. Každé zdôvodnenie a vyvíňovanie sa v tomto spore je neopodstatnené a nepodstatné. Dospelý človek, v zmysle asertivity, si je vedomý, že ak poruší pravidlo, musí platiť. Ak k tomu prirátame Murphyho zákony, tak nás chytia vtedy, keď si za päť rokov raz riskujeme a nastúpime bez platného cestovného lístka. Je to tak či tak náš problém, zbytočne sa budeme rozčuľovať.

5. Vyžadovať dodržiavanie pravidiel hry

Ak sú raz v spoločnosti, v práci, v živote, v hre Človeče, nehnevaj sa zadefinované pravidlá hry, je na nás, nakoľko dovoľíme tým druhým, aby ich porušovali. Sme schopní sa pohádať s kamarátom z detstva pri hre Človeče, nehnevaj sa preto, lebo podvádzal a päťtorku pretočil na šestku, na druhej strane sme omnoho tolerantnejší pri porušovaní práv mocnými. Následne sme schopní pohádať sa s najlepším priateľom pri víne v rozhovore na túto tému. Tí druhí si spravidla dovoľia to, čo im dovoľíme my, rovnako ako my si dovoľíme k tým druhým

to, čo nám dovoľia oni. Ak dovoľíme predavačke v obchode, aby nám pribalila kúsok zelenkavej šunky, bude sa o to pokúšať častejšie. Veď ide o jej výhodu. Vyspelejšie demokratické spoločnosti sú asertívnejšie ako tie iné. Len preto, že dbajú o rovnováhu medzi dodržiavaním a vyžadovaním dodržiavania pravidiel hry.

6. Urobiť kompromis. Asertivita je umenie kompromisu

Človek má právo na názor a na svoju pravdu – hovorí jedno z asertívnych pravidiel. Logika hovorí, že koľko ľudí, toľko právd a toľko názorov. Čo s tým? Môžeme takto fungovať?

Môžeme! Máme pravidlá, a navyše kompromis. Umenie kompromisu je zľaviť zo svojich požiadaviek a nárokov za účelom zisku hmotného aj nehmotného druhu. Za účelom zisku sa môžem podriaďiť aj prispôbiť, resp. zmanipulovať druhú stranu tak, aby som mal prospech ja, jedinec. Kompromis to však nie je. Ku kompromisu dôjde iba vtedy, ak každý z nás zľaví zo svojej, pre neho dôležitej požiadavky vo vyššom záujme. A čo môže byť už vyššie ako dobré ľudské vzťahy a prostredie spolupráce?

Kedy hovoríme o manipulácii?

Čo znamená manipulovať s niekým? Presvedčiť ho, že mu chceme dobre s cieľom urobiť dobre sebe. Manipulovať znamená nehovoriť pravdu. Manipulovať znamená využívať situáciu vo svoj prospech, odvolávať sa pri tom na morálku, dobré mravy. Manipulovať znamená účelovo klamať s cieľom, aby sa partner rozhodol neslobodne a pod tlakom „vyššieho princípu“. Manipulovať znamená nútiť iných k porušovaniu noriem a pravidiel za účelom nášho vlastného prospechu.

Asertivita je výborným nástrojom na obranu pred manipulatívnym správaním. A ak sme boli schopní naučiť sa poslušnosti, dokážeme sa naučiť aj správaniu sebavedomého jedinca, ktorý rešpektuje ľudí v ich jedinečnosti a nedokonalosti. Asertivita, jej pravidlá a jej techniky sú skvelými pomocníkmi na ceste ku spolupráci a na ceste k osobnej slobode.

Mgr. Svetlana La Garde
odbor ľudských zdrojov
Sociálna poisťovňa, ústredie

Ilustračná snímka: Stockexpert

Kto vám pomôže, ak je platobne neschopný zamestnávateľ a aké sú jeho povinnosti

Dávka garančného poistenia

Dávka garančného poistenia sa vypláca po splnení zákonných podmienok zo základného fondu garančného poistenia Sociálnej poisťovne. Slúži na uspokojenie nárokov zamestnanca z pracovnoprávneho vzťahu v dôsledku platobnej neschopnosti zamestnávateľa.

Kto má nárok

Nárok na dávku garančného poistenia má **zamestnanec**, ktorý je alebo bol v **pracovnoprávnom vzťahu** u zamestnávateľa, ktorý sa stal platobne neschopným a neuspokojoval nároky zamestnanca z pracovnoprávneho vzťahu, za ktorý sa považuje:

- pracovný pomer,
- dohoda o vykonaní práce,
- dohoda o brigádnickej práci študentov,
- dohody o pracovnej činnosti,
- člen družstva, ktorý je v pracovnom vzťahu k družstvu.

Zamestnávateľ je platobne neschopný, ak bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu príslušnému súdu. Deň vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa je deň doručenia návrhu na vyhlásenie konkurzu príslušnému súdu.

Dávka garančného poistenia nebude poskytovaná, ak zamestnávateľ síce nároky z pracovnoprávneho vzťahu neuspokojuje, ale nebol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu príslušnému

mu súdu alebo vôbec nebol podaný alebo ak zamestnanec uzatvoril pracovnoprávny vzťah po vzniku platobnej neschopnosti, na ktorú ho zamestnávateľ písomne upozornil.

Uplatnenie nároku

Zamestnanec si uplatňuje nárok na dávku garančného poistenia v pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta útvaru zamestnávateľa, ktorý vedie evidenciu miezd, alebo podľa sídla zamestnávateľa alebo jeho organizačnej zložky, ak evidenciu miezd vedie iná právnická osoba alebo fyzická osoba, alebo ak útvar, ktorý vedie evidenciu miezd, je mimo územia Slovenskej republiky. Nárok si uplatňuje do 60 dní od vzniku platobnej **neschopnosti zamestnávateľa alebo od dňa skončenia pracovnoprávneho vzťahu**. Zamestnanec má právo uplatniť si nárok na dávku garančného poistenia aj po uplynutí tejto lehoty.

Nárok na dávku garančného poistenia si zamestnanec uplatňuje na základe písomnej žiadosti. Tlačivá žiadostí o poskytnutie dávky garančného poistenia sú k dispozícii v príslušných pobočkách Sociálnej poisťovne a na internetovej stránke Sociálnej poisťovne v časti Formuláre.

Na príslušnom tlačive zamestnávateľ, predbežný správca konkurznej podstaty alebo správca konkurznej podstaty potvrdia nároky z pracovnoprávneho vzťahu za posledné tri mesiace pracovnoprávneho vzťahu pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnávateľa alebo za posledné tri mesiace pred skončením pracovnoprávneho vzťahu, ktoré zamestnávateľ neuspokojoval.

Zamestnávateľ potvrdí zamestnancovi nároky z pracovnoprávneho vzťahu, ak je zamestnávateľ platobne neschopný a

1. súd odmietol návrh na vyhlásenie konkurzu,
2. súd neustanovil predbežného správcu konkurznej podstaty alebo správcu konkurznej podstaty a konkurz ešte nebol vyhlásený alebo
3. súd začaté konkurzné konanie zamietol, prerušil alebo zastavil.

Správca konkurznej podstaty potvrdzuje zamestnancovi nároky z pracovnoprávneho vzťahu, ak súd rozhodol o vyhlásení konkurzu.

Predbežný správca konkurznej podstaty je oprávnený potvrdiť zamestnancovi nároky z pracovnoprávneho vzťahu, ak bol v konkurznom konaní ustanovený ešte pred vyhlásením konkurzu.

Ak zamestnávateľ, predbežný správca konkurznej podstaty alebo správca konkurznej podstaty nepotvrdia na žiadosti o dávku garančného poistenia údaje potrebné na poskytovanie dávky garančného poistenia, pobočka Sociálnej poisťovne poskytne zamestnancovi, ak preukáže vznik nároku na dávku garančného poistenia, preddavok na túto dávku v sume 99,59 eura za jeden kalendárny mesiac.

Rozdiel medzi poskytnutým preddavkom na dávku garančného poistenia a nárokom na dávku garančného poistenia bude doplatený, ak zamestnávateľ, predbežný správca konkurznej podstaty alebo správca konkurznej podstaty predložia požadované údaje najneskôr do jedného roka od poskytnutia preddavku.

Ak zamestnávateľ nepredloží požadované doklady najneskôr do jedného roka od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia súdu o začatí konkurzného konania, resp. uznesenia súdu o odmietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu a správca konkurznej podstaty najneskôr do jedného roka od poskytnutia preddavku, pobočka Sociálnej poisťovne doplatí do 30 dní od skončenia tejto lehoty dávku garančného poistenia do výšky minimálnej mzdy zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou podľa osobitného predpisu platnej v období, v ktorom zamestnávateľ neuspokojoval nároky zamestnancov z pracovnoprávneho vzťahu.

Oznamovacia povinnosť

Zamestnávateľ, predbežný správca konkurznej podstaty alebo správca konkurznej podstaty sú povinní:

- písomne informovať zástupcov zamestnancov a ak u zamestnávateľa nepôsobia zástupcovia zamestnancov, priamo zamestnancov o pla-

tobnej neschopnosti zamestnávateľa do desiatich dní od jej vzniku (§22 ods. 1 Zákonníka práce),

- oznámiť pobočke Sociálnej poisťovne platobnú neschopnosť zamestnávateľa do ôsmich dní od jej vzniku,
- oznámiť príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne všetky informácie súvisiace s poskytnutím dávky garančného poistenia,
- potvrdiť zamestnancovi nároky z pracovnoprávneho vzťahu,
- potvrdiť správnosť požadovaných údajov na tlačive Sociálnej poisťovne a doručiť ho príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne do desiatich pracovných dní od doručenia tlačiva Sociálnou poisťovňou.

Zamestnanec je povinný zamestnávateľovi, predbežnému správcovi konkurznej podstaty alebo správcovi konkurznej podstaty na ich žiadosť oznámiť všetky informácie potrebné v súvislosti s potvrdením nárokov z pracovnoprávneho vzťahu podľa zákona o sociálnom poistení (§ 22 ods.1 Zákonníka práce).

Podmienky nároku na dávku

Nárok na dávku garančného poistenia vznikne, ak zamestnanec je alebo bol v pracovnoprávnom vzťahu u zamestnávateľa, ktorý nemôže uspokojiť nároky zamestnanca z pracovnoprávneho vzťahu a ktorý sa stal platobne neschopným.

Týmito nárokmi zamestnanca sú:

- nárok na mzdu a náhradu za čas pracovnej pohotovosti,

- nárok na príjem plynúci členovi družstva z pracovného vzťahu k družstvu,
- nárok na odmenu dohodnutú v dohode o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru,
- nárok na náhradu mzdy za sviatky a pri prekážkach v práci,
- nárok na náhradu mzdy za dovolenku, na ktorú vznikol nárok počas kalendárneho roka, v ktorom vznikla platobná neschopnosť zamestnávateľa, ako aj za predchádzajúci kalendárny rok,
- nárok na odstupné, ktoré patrí zamestnancovi pri skončení pracovného pomeru,
- nárok na náhradu mzdy pri okamžitom skončení pracovného pomeru,
- nárok na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru,
- nároky cestovných, sťahovacích a iných výdavkov, ktoré vznikli pri plnení pracovných povinností,
- nárok na náhradu vecnej škody v súvislosti s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
- nárok na náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca podľa zákona č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- súdne trovy v súvislosti s uplatnením nárokov z pracovného pomeru zamestnanca na súde z dôvodu zrušenia zamestnávateľa vrátane trov právneho zastúpenia.

Žiadateľ si môže uplatňovať dávku garančného poistenia najviac v rozsahu a za obdobie troch mesiacov z **posledných 18 mesiacov** trvania pracovnoprávneho vzťahu predchádzajúcich začiatku platobnej neschopnosti alebo dňu skončenia pracovnoprávneho vzťahu z dôvodu platobnej neschopnosti zamestnávateľa.

Výška dávky

Dávka garančného poistenia sa poskytuje v sume príslušného nároku zníženého o poistné na

- zdravotné poistenie, nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie, poistenie v nezamestnanosti, ktoré je povinný platiť zamestnanec,
- preddavok na daň alebo daň z príjmov zo závislej činnosti a funkčných požitkov vypočítaných podľa podmienok platných v príslušnom kalendárnom mesiaci, za ktorý zamestnancovi uvedený nárok vznikol.

Maximálna výška dávky garančného poistenia je v sume trojnásobku jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu určeného ku dňu vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa.

Ak platobná neschopnosť vznikla v období od **1. januára do 30. júna kalendárneho roka**, použije sa všeobecný vymeriavací základ, ktorý platil v kalendárnom roku dva roky predchádzajúcom kalendárnemu roku, v ktorom vznikla platobná neschopnosť.

Ilustračná snímka: Stockexpert

Ak platobná neschopnosť vznikla v období **od 1. júla do 31. decembra kalendárneho roka**, použije sa všeobecný vymeriavací základ, ktorý platil v kalendárnom roku predchádzajúcom kalendárnemu roku, v ktorom vznikla platobná neschopnosť.

Maximálna výška dávky garančného poistenia, na ktorú má zamestnanec nárok za obdobie

- od 1. júla 2008 do 30. júna 2009, je 2006,20 eura, čo predstavuje trojnásobok jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu platného za kalendárny rok 2007,
- od 1. júla 2009 do 30. júna 2010, je 2169,10 eura, čo predstavuje trojnásobok jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu platného za kalendárny rok 2008.

Súbeh nárokov na výplatu

Ak zamestnanec nemal uspokojené nároky z pracovnoprávneho vzťahu u viacerých platobne neschopných zamestnávateľov, nárok na dávku garančného poistenia, ako aj určenie jej maximálnej výšky, sa posudzuje samostatne.

Výplata dávky

Zamestnancovi sa dávka garančného poistenia vypláti po splnení zákonom stanovených podmienok najneskôr do 60 dní od doručenia žiadosti o priznanie tejto dávky.

O dávke garančného poistenia vydá pobočka Sociálnej poisťovne rozhodnutie.

Poukazovanie dávky

Dávka sa poukazuje na účet príjemcu dávky v banke alebo v pobočke zahraničnej banky. Na žiadosť príjemcu dávky sa dávka vypláca v hoto-

vosti (poštovým peňažným poukazom). Na písomnú žiadosť poberateľa dávky sa dávka poukazuje na účet manžela/manželky v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ak má v čase poberania dávky právo disponovať s finančnými prostriedkami na tomto účte a ak s týmto spôsobom poukazovania dávky manžel/manželka súhlasí.

Poskytovanie dávky

Dávka garančného poistenia je jednorazová dávka. Prizná sa a vypláti pri splnení podmienok na vznik nároku a pobočka Sociálnej poisťovne o tom vydá rozhodnutie. Ak podmienky nároku nie sú splnené, vydá pobočka Sociálnej poisťovne rozhodnutie, ktorým sa nárok na dávku neprizná. Proti všetkým prvostupňovým rozhodnutiam je prípustný riadny opravný prostriedok (odvolanie).

Vrátenie dávky a premlčanie dávky

Príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak

- nesplnil povinnosť uloženú zákonom o sociálnom poistení,
- prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vypláti neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila,
- vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vypláti neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

Dávka a dedenie

Ak fyzická osoba, ktorá splnila podmienky nároku na dávku, zomrela po uplatnení nároku na dávku a nároku na jej výplatu, prechádzajú nároky na sumy splatné ku dňu smrti tejto fyzickej osoby postupne na manžela/manželku, deti a rodičov.

Ak fyzická osoba, ktorá splnila podmienky nároku na dávku garančného poistenia, zomrela pred uplatnením nároku na tieto dávky, prechádzajú nároky na sumy dávky splatnej ku dňu smrti tejto fyzickej osoby postupne na manžela/manželku, deti a rodičov.

Ak sa dávka priznála pred smrťou fyzickej osoby, ktorá splnila podmienky nároku na dávku a nároku na jej výplatu, vyplatia sa splatné sumy, ktoré sa nevyplátili ku dňu smrti tejto fyzickej osoby, manželovi/manželke, deťom a rodičom.

Nároky prechádzajúce na manžela/manželku, deti a rodičov nie sú predmetom dedičstva; predmetom dedičstva sa stávajú, ak niet týchto fyzických osôb.

Ak niet fyzických osôb, ktoré by podľa predchádzajúcich odsekov nadobudli nárok na dávky, tieto dávky sú ostatným príjmom toho základného fondu, z ktorého mali byť vyplatené.

Kedy je zamestnávateľ dlžníkom Sociálnej poisťovne

Po vyplatení dávky garančného poistenia sa zamestnávateľ stáva dlžníkom Sociálnej poisťovne a Sociálna poisťovňa sa stáva veriteľom dlžníka.

Ak súd rozhodol o odmietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu alebo zastavil konkurzné konanie z iného dôvodu ako pre nedostatok majetku, zamestnávateľ je povinný vrátiť Sociálnej poisťovni sumu vyplatennej dávky garančného poistenia zvýšenú o úrok vo výške diskontnej úrokovej sadzby platnej v deň jej vrátenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu o odmietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu alebo o zastavení konkurzného konania.

(red)

Garančné poistenie v otázkach a odpovediach

Nevyplatená časť mesiaca

Zamestnávateľ nám vyplatil iba časť mzdy za posledný mesiac a časť nám zostáva naďalej dlžný. Môže byť aj v takomto prípade poskytnutá dávka garančného poistenia, keď je zamestnávateľ nevyplatil nárok len za časť kalendárneho mesiaca?

Nárok na dávku garančného poistenia je podmienený splnením dvoch podmienok. A to podmienkou platobnej neschopnosti zamestnávateľa a neuspokojovaním nárokov z pracovnoprávného vzťahu. Jedným z nárokov z pracovného pomeru je aj nárok na náhradu mzdy a náhradu za čas pracovnej pohotovosti. V zákone nie je explicitne stanovené, že neuspokojený nárok na mzdu má byť v rozsahu celého kalendárneho mesiaca. Ak zamestnávateľ časť mzdy za daný mesiac vyplatil, je možné domáhať sa uspokojenia zostatku nevyplatennej mzdy za daný mesiac z garančného poistenia.

Odstupné a odchodné

Mám nárok na vyplatenie odstupného a odchodného z garančného poistenia?

Zamestnávateľ mi nevyplatil tento zákonný nárok. Odstupné je zákonným národom, ktorý je možné uspokojiť z garančného poistenia.

Odchodné nie je zaradené medzi zákonne taxatívne vymedzené nároky, ktoré je možné uspokojiť dávkou garančného poistenia. Odchodné má na rozdiel od odstupného inú funkciu. Ide o zákonný nárok zamestnanca, ktorý mu prislúcha pri prvom skončení pracovného pomeru po nadobudnutí nároku na predčasný starobný dôchodok, starobný dôchodok a invalidný dôchodok, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je viac ako 70 %.

V zmysle § 234 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, zamestnávateľ alebo správca konkurznej podstaty sú povinní potvrdiť zamestnancovi nároky z pracovného pomeru podľa § 102 ods. 1 za posledné tri mesiace pracovného pomeru pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnáva-

teľa alebo za posledné tri mesiace pred skončením pracovného pomeru. Z uvedeného vyplýva, že zamestnávateľ alebo správca konkurznej podstaty sú povinní uviesť len zamestnávateľom neuspokojené nároky uvedené v § 102 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Zamestnávateľ, predbežný správca konkurznej podstaty alebo správca konkurznej podstaty nie je teda oprávnený uviesť medzi tieto nároky odchodné.

Maximálna suma

Maximálna suma dávky garančného poistenia sa vzťahuje na každý kalendárny mesiac, ktorý som nemal uspokojený?

Dávka garančného poistenia je jednorazová dávka. Zamestnávateľ, predbežný správca konkurznej podstaty alebo správca konkurznej podstaty sú povinní potvrdiť zamestnancovi náro-

ky z pracovnoprávného vzťahu vymedzené v zákone za posledné tri neuspokojené mesiace pracovnoprávného vzťahu pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnávateľa alebo za posledné tri mesiace pred skončením pracovnoprávného vzťahu. Potvrdené nároky sa sčítajú a znížia o sumy poistného na zdravotné poistenia a sociálne poistenie a preddavok na daň. Ak táto suma presahuje maximálnu výšku dávky garančného poistenia, nie je možné uspokojiť tento nárok v plnej výške. K výplate sa poukáže len maximálna suma dávky, ktorá k dnešnému dňu predstavuje sumu 2169,10 eura.

Zároveň je dôležité uviesť, že zamestnanec sa nemôže domáhať uspokojenia nárokov len za tie mesiace, v ktorých mal nárok na mzdu vyššiu. Musí ísť o posledné tri mesiace, ktoré neboli zo strany insolventného zamestnávateľa uspokojené.

Mgr. Jarmila Misárošová

oddelenie metodiky poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia, Sociálna poisťovňa, ústredie

Kedy štát platí poistné na dôchodkové poistenie v období starostlivosti o dieťa

Ilustračná snímka: Stockexpert

Platenie poistného na dôchodkové poistenie a poistného do rezervného fondu solidarity štátom bez prihlasovacej povinnosti

S účinnosťou od 1. januára 2009, na základe legislatívnej zmeny zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), platí poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity štát za fyzické osoby, ktoré sú povinne dôchodkovo poistené ako zamestnanci alebo samostatne zárobkovo činné osoby, v období, v ktorom sa im poskytuje materské. Na platenie poistného na dôchodkové poistenie a poistného do rezervného fondu solidarity sa vyžaduje súčasne splnenie týchto podmienok:

- fyzická osoba musí mať status zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby,
- fyzickej osobe musí trvať povinné dôchodkové poistenie zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby,
- fyzickej osobe sa musí poskytovať materské.

Podmienky na platenie poistného na dôchodkové poistenie a poistného do rezervného fondu solidarity štátom teda nespĺňa napríklad dobrovoľne poistená osoba, ktorej sa

poskytuje materské, ani fyzická osoba, ktorá síce má postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby, poskytuje sa jej materské, ale netrvá jej povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby. V prípade splnenia podmienky poskytovania materského je irelevantné, z akého právneho vzťahu sa materské poskytuje. To znamená, že nie je prekážkou, ak sa povinne poistenej samostat-

ne zárobkovo činnnej osobe poskytuje materské z poistného vzťahu dobrovoľne poistenej osoby. Podmienka poskytovania materského sa považuje za splnenú, ak sa dávka materského poskytuje na základe slovenského právneho poriadku, t. j. na základe zákona. To znamená, že nie je možné akceptovať ako splnenie podmienky poskytovania materského z iného štátu na základe cudzieho právneho poriadku.

Príklad 1

Fyzickej osobe, ktorá je povinne dôchodkovo poistená ako zamestnanec, sa bude poskytovať materské od 18. októbra 2009 do 1. mája 2010. Dieťa sa narodí 1. decembra 2009. Od 18. októbra 2009 do 1. mája 2010 platí za túto fyzickú osobu štát poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity ako za povinne poisteného zamestnanca v období poskytovania materského. Za toto obdobie nemá fyzická osoba prihlasovaciu ani oznamovaciu povinnosť, štát za ňu platí toto poistné automaticky. Ak podá fyzická osoba prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa najneskôr do 2. mája 2010 s dátumom vzniku poistenia 2. mája 2010, dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa jej vznikne 2. mája 2010 a štát za ňu bude platiť poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity nepretržite od 18. októbra 2009 do skončenia riadnej starostlivosti o dieťa, resp. najneskôr do dovŕšenia šiestich rokov veku dieťaťa alebo do dovŕšenia osemnástich rokov veku dieťaťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom. Ak prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa podá fyzická osoba po 2. máji 2010, napríklad dňa 7. mája 2010, dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa jej vznikne odo dňa podania prihlášky na toto poistenie, t. j. odo dňa 7. mája 2010, a štát za ňu bude platiť poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v období od 18. októbra 2009 do 1. mája 2010 a od 7. mája 2010.

V prípade, že fyzická osoba spĺňa všetky podmienky na platenie poistného na dôchodkové poistenie a poistného do rezervného fondu solidarity štátom, t. j. je povinne dôchodkovo poistená ako zamestnanec, resp. povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba, a poskytuje sa jej materské, štát za ňu platí poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity zo zákona, automaticky, čiže nie je potrebné podávať z tohto dôvodu prihlášku.

Ak fyzická osoba, povinne poistený zamestnanec alebo povinne poistená samostatne zárobkovo činná osoba, za ktorú v období poskytovania materského platí poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity štát, má záujem, aby za ňu toto poistné platil štát aj po skončení poskytovania materského, podá prihlášku na dôchodkové poistenie fyzickej osoby starajúcej sa o dieťa s dátumom vzniku tohto poistenia najskôr odo dňa nasledujúceho po dni skončenia poskytovania materského na tlačive Registračný list fyzickej osoby – prihláška. Aby za ňu štát platil poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity nepretržite, je potrebné podať prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa najneskôr v deň nasledujúci po skončení poskytovania materského s dátumom vzniku dôchodkového poistenia dňom nasledujúcim po skončení poskytovania materského. Nato, aby mohla byť táto fyzická osoba aj po dni skončenia poskytovania materského povinne dôchodkovo poistená ako fyzická osoba starajúca sa o dieťa, je potrebné, aby spĺňala zákonom stanovené podmienky. Rozoberieme ich v nasledujúcej časti.

Kto môže byť povinne dôchodkovo poistený pri starostlivosti o dieťa

Prihlášku na povinné dôchodkové poistenie fyzickej osoby starajúcej sa o dieťa do veku šiestich rokov, resp. o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení veku šiestich rokov do veku osemnástich rokov, môže podať pri zákonom stanovených podmienkach rodič tohto dieťaťa, t. j. matka a otec dieťaťa, osvojiteľ dieťaťa, manžel, resp. manželka osvojiteľa dieťaťa a fyzická osoba, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu. Na účely zákona sa pod starostlivosťou nahrádzajúcou starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu rozumie:

- náhradná osobná starostlivosť podľa § 45 až 47 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o rodine"),
- pestúnska starostlivosť podľa § 48, § 50 až 52 zákona o rodine,

- dočasné zverenie dieťaťa do starostlivosti osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom podľa § 49 zákona o rodine,
- poručníctvo, ak sa poručník osobne stará o dieťa podľa § 56 až 59 zákona o rodine,
- zverenie dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti podľa § 103 zákona o rodine,
- zverenie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby rozhodnutím súdu o nariadení predbežného opatrenia, ak bol súdu podaný návrh na začatie konania o zverení dieťaťa do náhradnej starostlivosti tejto fyzickej osobe podľa § 75 a 75a zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov.

Ak sa o dieťa v tom istom období riadne stará viac fyzických osôb, povinné dôchodkové poistenie z dôvodu tejto starostlivosti vznikne fyzickej osobe, ktorá podá prihlášku na dôchodkové poistenie ako prvá.

Zákonom stanovené podmienky na dôchodkové poistenie fyzickej osoby starajúcej sa o dieťa:

- trvalý pobyt fyzickej osoby na území Slovenskej republiky (túto podmienku nespĺňa

povolenie na trvalý pobyt, resp. povolenie na prechodný pobyt, ktoré sa udeľuje cudzincovi; zákon vyžaduje trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ktorý môže byť udelený len občanovi Slovenskej republiky),

- trvalý pobyt dieťaťa, o ktoré sa fyzická osoba stará, na území Slovenskej republiky (tak tiež platí to, čo pri prvej podmienke),
- fyzická osoba nie je dôchodkovo poistená ako zamestnanec ani ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- fyzickej osobe nebol priznaný predčasný starobný dôchodok ani invalidný dôchodok a nedovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- fyzická osoba sa riadne stará o dieťa do šiestich rokov jeho veku, resp. o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení šiestich rokov jeho veku, najdlhšie do osemnástich rokov veku dieťaťa,
- fyzická osoba podala prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa.

Riadna starostlivosť o dieťa na účely tohto dôchodkového poistenia je osobná starostli-

Príklad 2

Fyzickej osobe sa dieťa narodí 5. októbra 2009. Táto fyzická osoba nespĺňa podmienky zákona na automatické platenie poistného na dôchodkové poistenie a poistného do rezervného fondu solidarity štátom, t. j. nie je povinne poistená ako zamestnanec alebo nie je povinne poistená ako samostatne zárobkovo činná osoba alebo sa jej neposkytuje materské. Ak podá prihlášku na dôchodkové poistenie v období od narodenia dieťaťa do 19. novembra 2009, dôchodkové poistenie jej vznikne odo dňa narodenia dieťaťa, t. j. od 5. októbra 2009, keďže stihne lehotu 45 dní odo dňa narodenia dieťaťa. Ak prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa podá po 19. novembri 2009, dôchodkové poistenie jej vznikne až odo dňa podania prihlášky na toto poistenie a štát za ňu bude platiť poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity až odo dňa podania prihlášky na toto poistenie.

vosť, ktorú poskytuje rodič dieťaťu v záujme fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa. Riadnou starostlivosťou sa zabezpečuje najmä primeraná výživa dieťaťa, hygiena dieťaťa a dodržiavanie preventívnych prehliadok dieťaťa podľa osobitného predpisu. Podmienka riadnej starostlivosti o dieťa sa považuje za splnenú aj vtedy, ak

a) dieťa je zo zdravotných dôvodov v ústavnej zdravotnej starostlivosti najviac 90 po sebe nasledujúcich dní,

b) dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom navštevuje najviac štyri hodiny denne materskú školu, zariadenie sociálnych služieb alebo iné obdobné zariadenie,

c) dieťa navštevuje najviac štyri hodiny denne materskú školu alebo iné obdobné zariadenie, ak jeho rodičia alebo osamelý rodič, ktorý je slobodný, rozvedený, ovdovený, sú občania s ťažkým zdravotným postihnutím alebo

d) rodič počas štúdia na strednej škole alebo na vysokej škole alebo počas vzdelávania a prípravy na vstup na trh práce podľa osobitného predpisu zabezpečí riadnu starostlivosť o dieťa druhým rodičom dieťaťa alebo inou

plnoletou fyzickou osobou podľa osobitného predpisu,

e) rodič počas práce vykonávanej na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru zabezpečí riadnu starostlivosť o dieťa druhým rodičom dieťaťa alebo inou plnoletou fyzickou osobou podľa osobitného predpisu.

Z uvedeného vyplýva, že podmienka riadnej starostlivosti o dieťa nie je splnená napríklad pri vykonávaní zárobkovej činnosti, s výnimkou práce vykonávanej na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ďalej ak dieťa navštevuje materskú školu viac ako štyri hodiny denne alebo dieťa navštevuje materskú školu najviac štyri hodiny denne a nejde o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a jeho rodičia nie sú občania s ťažkým zdravotným postihnutím. Pri nesplnení riadnej starostlivosti o dieťa fyzická osoba nespĺňa podmienky na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa, a teda sa neprihlasuje na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa. Ak fyzická osoba prestane spĺňať podmienky riadnej starostlivosti o dieťa v priebehu trvania tohto dôchodkového poistenia, je povinná sa odhlásiť

z dôchodkového poistenia do ôsmich dní od skončenia riadnej starostlivosti o dieťa.

Kedy sa prihlásiť na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa a kedy vzniká toto poistenie

Dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa vzniká fyzickej osobe odo dňa prihlásenia sa na toto poistenie, najskôr však odo dňa podania prihlášky. Ak podá fyzická osoba prihlášku na toto dôchodkové poistenie do 45 dní odo dňa narodenia dieťaťa, dôchodkové poistenie jej vznikne odo dňa narodenia dieťaťa. Ak v lehote 45 dní odo dňa narodenia dieťaťa nestihne fyzická osoba podať prihlášku, dôchodkové poistenie jej vznikne až odo dňa podania prihlášky na toto poistenie.

Ako sa prihlásiť na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa

Prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa podáva fyzická osoba buď osobne v pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta trvalého pobytu fyzickej osoby, alebo poštou na tlačive Registračný list fyzickej osoby – prihláška tiež

adresovanom pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta trvalého pobytu fyzickej osoby. Tlačivo Registračný list fyzickej osoby – prihláška je k dispozícii v pobočkách Sociálnej poisťovne a je tiež uverejnené na internetovej stránke Sociálnej poisťovne www.socpoist.sk v časti Klienti a poistné – Poistné – Formuláre. K prihláške na dôchodkové poistenie fyzickej osoby starajúcej sa o dieťa je potrebné priložiť tlačivo Čestné vyhlásenie fyzickej osoby, že sa riadne stará o dieťa a fotokópiu rodného listu dieťaťa. V prípade dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa je potrebné k prihláške priložiť fotokópiu posudku o zdravotnom stave dieťaťa. V prípade osvojeného dieťaťa je potrebné k prihláške na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa priložiť fotokópiu rozhodnutia o osvojení dieťaťa, pri náhradnej starostlivosti fotokópiu rozhodnutia o zverení dieťaťa do náhradnej starostlivosti.

Ak je fyzická osoba dôchodkovo poistená z dôvodu starostlivosti o dieťa a v priebehu tohto poistenia sa jej narodí druhé dieťa, oznámi príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne narodenie druhého dieťaťa. Dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa jej bude trvať do skončenia riadnej starostlivosti o dieťa do šiestich rokov jeho veku, najneskôr do dovŕšenia šiestich rokov veku druhého dieťaťa, t. j. mladšieho dieťaťa, za predpokladu, že po celú túto dobu bude fyzická osoba spĺňať podmienky statusu fyzickej osoby na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa.

V prípade, že fyzická osoba po skončení materskej dovolenky a pred začatím čerpania rodičovskej dovolenky čerpá dovolenku na zotavenie, v období čerpania dovolenky na zotavenie je povinne poistená ako zamestnanec. Na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa sa táto fyzická osoba prihlasuje odo dňa nasledujúceho po skončení čerpania dovolenky na zotavenie, keďže počas čerpania dovolenky na zotavenie nespĺňa jednu z podmienok na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa – byť povinne dôchodkovo poistená ako zamestnanec.

Kedy sa odhlásiť z dôchodkového poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa a kedy zaniká toto poistenie

Dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa zaniká dňom skončenia riadnej starostlivosti o dieťa, najneskôr dňom dovŕšenia šiestich rokov veku dieťaťa alebo dňom dovŕšenia osemnástich rokov veku dieťaťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom. Fyzická osoba dôchodkovo poistená z dôvodu starostlivosti o dieťa je povinná sa odhlásiť z tohto poistenia do ôsmich dní od skončenia riadnej starostlivosti o dieťa, resp. do ôsmich dní od dovŕšenia šiestich rokov veku dieťaťa alebo do ôsmich dní od dovŕšenia osemnástich rokov veku dieťaťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom. Z dôchodkového poistenia fyzickej osoby starajúcej sa o dieťa sa odhlasuje prostredníctvom tlačiva Registračný

list fyzickej osoby – odhláška buď osobne v pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta trvalého pobytu fyzickej osoby, alebo poštou.

Ako platí štát poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity za fyzické osoby starajúce sa o dieťa

Za fyzické osoby dôchodkovo poistené z dôvodu starostlivosti o dieťa a za povinne poisteného zamestnanca, resp. povinne poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu, ktorým sa poskytuje materské, platí štát poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity. V období od 1. júla 2009 platí štát toto poistné z vymeriavacieho základu 433,82 eura so sadzbou poistného 18 % na starobné poistenie, 6 % na invalidné poistenie a 2 % na poistné do rezervného fondu solidarity. To znamená, že od 1. júla 2009 platí štát za fyzické osoby dôchodkovo poistené z dôvodu starostlivosti o dieťa a za povinne poisteného zamestnanca, resp. povinne poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu v období, v ktorom sa im poskytuje materské, poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej sume 112,60 eura (3 392,19 Sk).

Mgr. Andrea Zahoranová
odbor výberu poistného
Sociálna poisťovňa, ústredie

VYHLÁSENIE
fyzickej osoby, že sa riadne stará o dieťa,
na účely dôchodkového poistenia

VZOR

Rodič dieťaťa*)
Osvojiteľ dieťaťa*)
FO, ktorej je dieťa
zverené do starostlivosti
nahrádzajúcej starostlivosť rodičov*)

Priezvisko: Meno: Titul:.....
Rodné číslo:
Adresa trvalého pobytu:

Dieťa do šiestich rokov jeho veku¹⁾
Dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným
stavom po dovŕšení šiestich rokov jeho veku
najdlhšie do 18 rokov jeho veku¹⁾

Priezvisko: Meno:
Rodné číslo:
Adresa trvalého pobytu:

Vyhlasujem, že ako fyzická osoba podľa § 15 ods. 1 písm. c)*, podľa § 15 ods. 1 písm. d)* zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z. (ďalej len „zákon“), sa riadne starám o dieťa do šiestich rokov jeho veku*); o dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení šiestich rokov jeho veku najdlhšie do 18 rokov jeho veku*) a splňam podmienky riadnej starostlivosti o dieťa podľa zákona č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov.

Som si vedomý (á), že v prípade skončenia riadnej starostlivosti o dieťa som povinný (á) do 8 dní od jej skončenia odhlásiť sa z dôchodkového poistenia v pobočke Sociálnej poisťovne, ako aj právnych následkov, ak toto vyhlásenie nezodpovedá pravde. Súčasne potvrdzujem správnosť a úplnosť údajov v tomto vyhlásení.

Vyhlasujem, že pred podpísaním tohto vyhlásenia som sa oboznámil (a) s poučením, kto sa považuje na účely dôchodkového poistenia za fyzickú osobu podľa § 15 ods. 1 písm. c) a d) zákona, ako aj s podmienkami, za ktorých sa riadna starostlivosť o dieťa považuje za splnenú. Zároveň vyhlasujem, že sa na mňa nevzťahuje zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dňa:

.....
vlastnoručný podpis

Prílohy:

- fotokópia rodného listu dieťaťa*)
- fotokópia posudku o zdravotnom stave dieťaťa*)
- fotokópia rozhodnutia o osvojení dieťaťa*)
- fotokópia rozhodnutia o zverení dieťaťa do náhradnej starostlivosti*)

Poučenie

Podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona povinne dôchodkovo poistená je fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá sa riadne stará o dieťa do šiestich rokov jeho veku s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ak nie je dôchodkovo poistená ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, nedovršila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok (ďalej len „dôchodkový vek“) a podala prihlášku z dôvodu tejto starostlivosti.

Podľa § 15 ods. 1 písm. d) zákona povinne dôchodkovo poistená je fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá sa riadne stará o dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení šiestich rokov jeho veku s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky najdlhšie do 18 rokov jeho veku, ak nie je dôchodkovo poistená ako zamestnanec, samostatne zárobkovo činná osoba alebo ako fyzická osoba, ktorá sa riadne stará o dieťa do šiestich rokov jeho veku, nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, nedovršila dôchodkový vek a podala prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu tejto starostlivosti.

Povinné dôchodkové poistenie fyzickej osobe uvedenej v § 15 ods. 1 písm. c) zákona zaniká dňom skončenia riadnej starostlivosti o dieťa do šiestich rokov jeho veku, najneskôr dňom dovŕšenia šiestich rokov veku dieťaťa. Povinné dôchodkové poistenie fyzickej osobe uvedenej v § 15 ods. 1 písm. d) zákona zaniká dňom skončenia riadnej starostlivosti o dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom, najneskôr dňom dovŕšenia 18 rokov veku tohto dieťaťa.

Riadna starostlivosť o dieťa je osobná starostlivosť poskytovaná dieťaťu rodičom v záujme fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa. Riadnou starostlivosťou sa zabezpečuje najmä primeraná výživa dieťaťa, hygiena dieťaťa a dodržiavanie preventívnych prehliadok dieťaťa podľa osobitného predpisu (§ 2 zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti).

Podmienka riadnej starostlivosti o dieťa sa považuje za **splnenú** aj vtedy, ak

- a) dieťa je zo zdravotných dôvodov v ústavnej zdravotnej starostlivosti najviac 90 po sebe nasledujúcich dní,
- b) dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom navštevuje najviac štyri hodiny denne materskú školu, zariadenie sociálnych služieb alebo iné obdobné zariadenie,
- c) dieťa navštevuje najviac štyri hodiny denne materskú školu alebo iné obdobné zariadenia, ak jeho rodičia alebo osamelý rodič, ktorý je slobodný, rozvedený, ovdovený, sú občania s ťažkým zdravotným postihnutím alebo
- d) rodič počas štúdia na strednej škole alebo na vysokej škole alebo počas vzdelávania a prípravy na vstup na trh práce podľa osobitného predpisu zabezpečí riadnu starostlivosť o dieťa druhým rodičom alebo inou plnoletou fyzickou osobou podľa osobitného predpisu (§ 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov),
- e) rodič počas **práce vykonávanej na základe dohôd** o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru zabezpečí riadnu starostlivosť o dieťa druhým rodičom dieťaťa alebo inou plnoletou fyzickou osobou podľa osobitného predpisu (§ 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 561/2008 Z. z.).

Iná plnoletá fyzická osoba podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 561/2008 Z. z. je iná fyzická osoba, **ak nie je osobou**, ktorá poskytuje starostlivosť dieťaťu podľa zákona č. 455/1991 o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, a nevpláca sa jej rodičovský príspevok.

Od 1. januára 2009 fyzická osoba, ktorá vykonáva zárobkovú činnosť zamestnanca v pracovnom pomere alebo samostatne zárobkovo činné osoby, nespĺňa podmienku riadnej starostlivosti, a preto **je povinná podať odhlášku** z dôchodkového poistenia fyzickej osoby uvedenej v § 15 ods. 1 písm. c) zákona. To neplatí pre fyzickú osobu, ktorá vykonáva práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Ak rodič počas práce vykonávanej na základe dohôd o prácach zabezpečí riadnu starostlivosť o dieťa druhým rodičom dieťaťa alebo inou plnoletou fyzickou osobou, podmienka riadnej starostlivosti sa považuje za splnenú podľa § 3 ods. 3 písm. e) zákona č. 280/2002 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2009.

Dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa je choroba a stav uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktoré podľa poznatkov lekárskej vedy majú trvať alebo trvajú dlhšie ako jeden rok, a ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť podľa tejto prílohy. Posudzovanie dlhodobého nepriaznivého stavu dieťaťa na účely dôchodkového poistenia patrí výlučne do kompetencie posudkového lekára sociálneho poistenia. Posudok vo veci zdravotného stavu dieťaťa po dovŕšení šiestich rokov veku najdlhšie do 18 rokov jeho veku vydá posudkový lekár sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne.

Sociálne zabezpečenie na Malte (2)

Systém sociálneho zabezpečenia na Malte upravuje zákon o sociálnom zabezpečení z roku 1987. Zákon upravuje dávky, dôchodky, prídavky, príspevky sociálnej a zdravotnej pomoci a platenie poistného do systému sociálneho poistenia zamestnancami, zamestnávateľmi, SZČO a štátom. Orgány, ktoré rozhodujú o splnení osobitných zákonných podmienok na získanie nároku na dávku, sa pri jednotlivých dávkach líšia a určuje ich kompetenčná klauzula, ktorá stanovuje orgány oprávnené na posúdenie konkrétnej kvalifikačnej podmienky. Pre platenie poistného na dávky v nezamestnanosti, dávky pre prípad pracovného úrazu a rodinné dávky platí to isté, čo pre platenie poistného na dôchodkové dávky, keďže tieto dávky a dôchodkové dávky sú financované z jedného systému.

➤ Nemocenská dávka

Nárok na nemocenskú dávku vzniká osobe, ktorá nedosiahla dôchodkový vek a celková doba jej poistenia je najmenej 50 týždňov. Okrem toho dosiahla dobu poistenia najmenej 20 týždňov za posledné dva roky pred rokom, v ktorom o dávku žiada. Dávka sa vypláca za každý deň práceneschopnosti, okrem dní pracovného voľna, od 4. dňa práceneschopnosti

maximálne do jej 156. dňa. V prípade, že dotyčná osoba musí podstúpiť operáciu, ide o závažný úraz alebo chorobu, ktorá si vyžaduje dlhodobú starostlivosť pred nastúpením do práce, môže oprávnený orgán predĺžiť maximálnu dobu práceneschopnosti na celkovo 468 dní počas 2 rokov. Celkový počet dní, za ktoré sa osobe vyplácajú nemocenské dávky a dávky v nezamestnanosti, nesmie presiahnuť dobu jej poistenia.

Nemocenská dávka môže byť odňatá na dobu, ktorú určí oprávnený orgán, ak poberateľ dávky:

- a) odmietol lekársku prehliadku, ktorú nariadila oprávnený orgán, alebo sa bez primeraného dôvodu nedostavil na lekársku prehliadku, ktorú oprávnený orgán môže nariadiť, alebo sa nepodriadil liečbe, ktorá by mohla byť v jeho prípade potrebná,
- b) sa správal spôsobom, ktorý spomaľoval liečebný proces,
- c) sa nezdržiava bez primeraného dôvodu v mieste bydliska.

Výška vyplácanej dávky za deň je 17,20 eura, ak ide o osobu, ktorá je zároveň živiteľom svojho partnera, ktorý nie je v pracovnom pomere na plný úväzok a 11,13 eura pre ostatné osoby.

➤ Úrazová dávka

Nárok na úrazovú dávku má zamestnaná osoba alebo SZČO, ktoré nedosiahli dôchodkový vek a stali sa nespôsobilými na výkon svojej pracovnej činnosti z dôvodu úrazu, ktorý vznikol v súvislosti s výkonom ich práce, choroby z povolania, ktorá má pôvod v povahe ich práce a je v prílohe maltského zákona o sociálnom zabezpečení, alebo ak je povaha práce uznaná za príčinu choroby, ktorá v prílohe nie je. Za pracovný úraz môže byť uznaný aj úraz pri ceste do práce alebo z práce, ak je doprava zabezpečovaná alebo bezprostredne financovaná zamestnávateľom. Dávka sa vypláca za každý deň, okrem dní pracovného voľna, keď je osoba uznaná za nespôsobilú vykonávať prácu, a to od 4. dňa takejto nespôsobilosti v rámci 12 mesiacov od dátumu úrazu či vzniku choroby. Úrazová dávka môže byť odňatá okrem dôvodov, ktoré platia pre odňatie nemocenskej dávky, aj z dôvodu, že osoba konala nedbanlivo vo vzťahu k bezpečnostným opatreniam, ktoré je povinná dodržiavať podľa maltského zákona o bezpečnosti a zdraví pri práci, a ich porušenie spôsobilo nehodu, ktorá viedla k úrazu. V prípade, že sa preukáže, že ustanovenia zákona o bezpečnosti a zdraví pri práci porušil zamestnávateľ, možno od neho

vymáhať akékoľvek dávky vyplatené v súvislosti s nehodou, ktorá viedla k úrazu.

> Úrazový príplatok a úrazová renta

Na túto dávku má nárok poistená osoba, ktorej trvalá strata fyzickej alebo mentálnej spôsobilosti viedla k telesnému či mentálnemu postihnutiu ohodnotenému percentuálne najmenej 1 percentom alebo vyšším percentom. Do úvahy sa berú všetky telesné a mentálne postihnutia v porovnaní s osobou rovnakého veku, ktorej mentálne a telesné vlastnosti sú štandardné, bez ohľadu na to, či majú za následok stratu schopnosti zarábať, prípadne nadobúdať ďalší príjem. Do úvahy sa neberú ani akékoľvek iné okolnosti týkajúce sa finančných pomerov. Táto osoba má nárok na úrazový príplatok, ak rozsah jej telesného alebo mentálneho postihnutia je percentuálne stanovený v rozmedzí od 1 % do 20 %, a na úrazovú rentu, ak rozsah jej telesného alebo mentálneho postihnutia je v rozmedzí od 20 % do 89 %. V prípade, že je postihnutie takejto osoby stanovené nad úrovňou 90 %, nemá nárok na úrazový príplatok ani úrazovú rentu, ale automaticky má nárok v plnej výške na invalidný dôchodok, zvýšený invalidný dôchodok alebo národný minimálny dôchodok.

> Dávka v nezamestnanosti

Na dávku v nezamestnanosti má nárok poistená osoba, ktorá nedosiahla dôchodkový vek a ktorej doba poistenia je najmenej 50 týždňov. Podmienkou je, aby za posledné dva roky pred rokom, v ktorom o dávku žiada, bola doba jej poistenia najmenej 20 týždňov. Osoba poberajúca dávku v nezamestnanosti musí byť zaregistrovaná ako nezamestnaná a musí byť spôsobilá a pripravená nastúpiť do práce. Dávka sa vypláca za každý deň nezamestnanosti, okrem nedeľ, maximálne po 156. deň

nezamestnanosti. Nárok na dávku v nezamestnanosti nevznikne, ak ide o dobrovoľnú nezamestnanosť alebo je nezamestnanosť dôsledkom porušenia povinností.

> Osobitná dávka v nezamestnanosti

Poistená osoba má nárok na osobitnú dávku v nezamestnanosti, ak popri splnení podmienok na nárok na dávku v nezamestnanosti plní podmienku, že týždenné príjmy všetkých členov jej domácnosti nedosahujú zákonom stanovenú hranicu. Ak sú príjmy všetkých členov domácnosti pod zákonom stanovenou hranicou aj po tom, čo osoba vyčerpala svoje právo na dávku v nezamestnanosti, vznikne jej nárok na pomoc v nezamestnanosti. Výška dávky v nezamestnanosti vyplácanej za deň je 23,29 eura.

> Dávka v materstve

Na dávku v materstve má nárok osoba, ktorá je v 8. mesiaci tehotenstva, ak má štátne občianstvo Malty alebo je vydatá za štátneho občana Malty alebo má štátne občianstvo EÚ s bydliskom na Malte alebo spadá do osobného rozsahu Európskej sociálnej charty a má bydlisko na Malte. Podmienkou je, že jej nevznikol nárok na materskú dovolenku podľa zákona o zamestnanosti a kolektívnych vzťahoch. Dávku vypláca štát v dvoch etapách. Výška materskej dávky vyplatennej za týždeň je 67,56 eura. V prípade, že osoba má nárok na materskú dovolenku, zamestnávateľ jej prepláca 100 % príjmu počas 14 týždňov a nárok na materskú dávku od štátu jej nevznikne.

> Rodinné dávky

Nárok na rodinné dávky má osoba, ak je občanom Malty a má bydlisko na Malte nepre-

žite aspoň po dobu troch mesiacov pred dátumom podania žiadosti o dávky. Oprávnenou osobou sa môže stať aj osoba s občianstvom EÚ alebo osoba spadajúca pod osobný rozsah Európskej sociálnej charty, ktorá má bydlisko na Malte. Rodinné dávky sa nevyplácajú na dieťa, ktoré žije mimo územia Malty alebo je poberateľom invalidného dôchodku. Tieto dávky sa nemôžu vyplácať mimo územia Malty. Vyplácanie rodinných dávok sa zastaví dňom dovŕšenia 18. roku života dieťaťa, ak už spravidla nebýva v spoločnej domácnosti s osobami, ktoré sa dieťa starali.

> Prídavok na dieťa

Nárok na prídavok na dieťa má každé dieťa mladšie ako 21 rokov, ak ročný príjem domácnosti nepresahuje zákonom stanovenú hranicu. Dávka sa vypláca rodičovi, partnerovi rodiča, pestúnovi alebo inštitúcii, ktorá sa o dieťa stará. Dieťa staršie ako 16 rokov má nárok na dávku len vtedy, ak navštevuje denné štúdium, pričom nesmie poberať štipendium na štúdium. Nárok mu nevznikne ani vtedy, ak niekedy vykonávalo platené zamestnanie alebo ak bolo registrované ako nezamestnaný alebo má nárok na inú sociálnu dávku.

> Príspevok na dieťa so zdravotným postihnutím

Osoba, ktorá sa stará o dieťa, ktoré je uznané za ťažko zdravotne postihnuté, ťažko mentálne postihnuté, zrakovo postihnuté alebo trpí detskou obrnou, má nárok okrem prídavku na dieťa aj na príspevok na dieťa so zdravotným postihnutím. Nárok však zanikne vznikom nároku na invalidný dôchodok. V prípade, že dieťa po dovŕšení 16. roku veku (14. roku, ak ide o zrakovo postihnutú osobu) nesplní podmienky na nadobudnutie invalidného dôchodku, navštevuje denné štúdium a nevykonáva platenú prácu, má naďalej nárok na túto dávku, pokiaľ spĺňa uvedené podmienky. Výška príspevku na dieťa so zdravotným postihnutím vyplácaného za týždeň je 16,31 eura.

> Príspevok na dieťa, ktoré rodičia opustili alebo ktorého rodičia sú neznámi

Nárok na tento prídavok má osoba, ktorá sa stará o opustené dieťa alebo o dieťa, ktorého rodičia sú neznámi. Výška prídavku na dieťa, ktoré rodičia opustili alebo ktorého rodičia sú neznámi, vyplácaného za týždeň je 39,60 eura.

Systém sociálneho zabezpečenia Malty upravuje aj niektoré dávky zdravotnej pomoci, príspevky (napr. príspevok pri uzavretí manželstva) a systém bonusov pre poberateľov dôchodkov, sirotských dôchodkov, dávok v hmotnej núdzi a pomoci pri lepre.

Mgr. Jakub Začka

odbor záležitostí EÚ a zahraničných vzťahov
Sociálna poisťovňa, ústredie

Vývoj dočasnej pracovnej neschopnosti

Kontrola posudzovania spôsobilosti na prácu a kontrola dodržiavania liečebného režimu

Vývoj dočasnej pracovnej neschopnosti ("DPN") v Slovenskej republike sledujú a evidujú útvary lekárskej posudkovej činnosti pobočiek Sociálnej poisťovne ("SP"). DPN sa sleduje od prvého dňa jej trvania pričom zdrojom evidencie je potvrdenie o DPN, ktoré zasiela ošetrojúci lekár pobočke SP príslušnej podľa miesta výkonu práce ošetrojúceho lekára.

Počet novohlásených DPN klesol v I. polroku 2009 v porovnaní s I. polrokom 2008 o 5,2 %. Počet kalendárnych dní DPN v I. polroku 2009 však stúpol z dôvodu, že doba trvania jednej DPN sa predĺžila o 8,63 dňa. Príčinou bola nielen chrípková epidémia v mesiacoch február a marec, ale aj pretrvávajúca zvýšená miera nezamestnanosti súvisiaca s ekonomickou krízou.

Rast počtu kalendárnych dní DPN o 17,56 % a pokles počtu nemocensky poistených osôb v porovnaní s I. polrokom 2008 o 55 596 poistencov je príčinou zvýšenia priemerného percenta DPN o 0,721 % a zvýšenia denného stavu dočasne práceneschopných o 18,21 %.

Úbytok novohlásených DPN o 5,23 % aj

Dočasná pracovná neschopnosť pre chorobu a úraz – medziročné porovnanie polrokov 2009 a 2008

Príčina	Novohlásené prípady DPN				Kalendárne dni DPN				Priemerný denný stav DPN			
	I. polrok		Rozdiel		I. polrok		Rozdiel		I. polrok		Rozdiel	
	2008	2009	absolútne číslo	%	2008	2009	absolútne číslo	%	2008	2009	absolútne číslo	%
DNP	418 144	396 256	-21 888	-5,2	15 001 870	17 635 918	2 634 048	17,6	82 428	97 435	15 007	18,2
Spolu	418 144	396 256	-21 888	-5,2	15 001 870	17 635 918	2 634 048	17,6	82 428	97 435	15 007	18,2
z toho DPN pre:												
CH*	381 724	363 869	-17 855	-4,7	13 294 209	15 854 459	2 560 250	19,3	73 045	87 594	14 549	19,9
ChzP*	163	130	-33	-20,2	7 215	6 955	-260	-3,6	40	38	-2	-5,0
PÚ*	6 850	5 142	-1 708	-24,9	331 472	280 816	-50 656	-15,3	1 821	1 551	-270	-14,8
Ú*	29 407	27 115	-2 292	-7,8	1 368 974	1 493 688	124 714	9,1	7 522	8 252	730	9,7

Príčina	Priemerné percento DPN			Doba trvania DPN na 1 prípad			Nové prípady DPN na 100 poistencov		
	I. polrok	I. polrok	Rozdiel	I. polrok	I. polrok	Rozdiel	I. polrok	I. polrok	Rozdiel
	2008	2009		2008	2009		2008	2009	
DNP	3,430	4,151	0,721	35,88	44,51	8,63	17,40	16,88	-0,52
Spolu	3,430	4,151	0,721	35,88	44,51	8,63	17,40	16,88	-0,52
z toho DPN pre:									
CH*	3,040	3,732	0,692	34,83	43,57	8,74	15,89	15,50	-0,39
ChzP*	0,002	0,002	0,000	44,26	53,50	9,24	0,01	0,01	0,00
PÚ*	0,076	0,066	-0,010	48,39	54,61	6,22	0,29	0,22	-0,07
Ú*	0,313	0,352	0,039	46,55	55,09	8,54	1,22	1,16	-0,06

CH – choroba, ChzP – choroba z povolania, PÚ – pracovný úraz, Ú – úraz

pri poklese počtu nemocensky poistených osôb v porovnaní s I. polrokom 2008 je príčinou nižšieho počtu novohlásených prípadov DPN v prepočte na 100 poistencov.

Najčastejšou zdravotnou príčinou dočasnej pracovnej neschopnosti v Slovenskej republike v I. polroku 2009, z hľadiska vybraných

najpočetnejších skupín chorôb, boli choroby dýchacej sústavy, ktoré zapríčinili 43 % DPN. Choroby svalovej a kostrovej sústavy predstavovali 19 %, poranenia, otravy a iné následky vonkajších príčin mimo zamestnania 8 %, choroby tráviacej sústavy spolu s chorobami obehovej sústavy tvorili 6 % zdravotných príčin.

Kontrola posudzovania spôsobilosti na prácu zahŕňa kontrolu:

- odbornej úrovne posudzovania spôsobilosti na prácu, ktoré vykonáva ošetrojúci lekár,
- diagnostického a liečebného procesu vo vzťahu k dĺžke DPN,
- potreby ošetrovania alebo starostlivosti na poskytovanie

- ošetrovného v sporných prípadoch,
- potreby preradenia na inú prácu na poskytovanie vyrovnávacej dávky v sporných prípadoch.

Posudkový lekár kontroluje posudzovanie spôsobilosti na prácu spravidla na pracovisku ošetrojúceho lekára najmenej raz za štyri týždne.

Posudzovanými fyzickými osobami sú:

- poistenec uznaný za dočasne práceneschopného,
- poistenec, ktorému bolo nariadené karanténne opatrenie,
- fyzická osoba, ktorá vyžaduje ošetrovanie alebo starostlivosť poistenca,
- zamestnankyňa preradená na inú prácu na účely vyrovnávacej dávky.

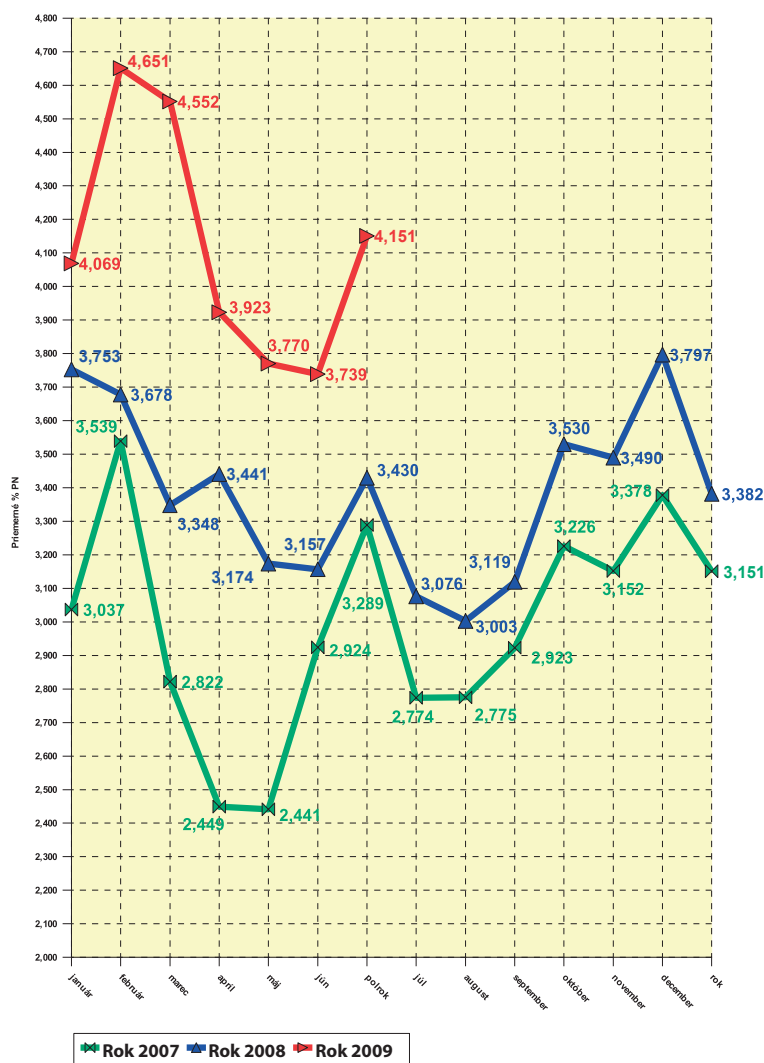
Kontrola posudzovania spôsobilosti na prácu – medziročné porovnanie polrokov 2009 a 2008

Obdobie	Počet ošetrovujúcich lekárov	Novohlásené DPN	Počet kontrol	Počet kontrolovaných DPN	Počet uschopnených po kontrole
I. polrok 2009	3 199	391 774	19 691	279 170	30 774
I. polrok 2008	3 132	411 736	18 016	213 683	28 499
Rozdiel	67	-19 962	1 675	65 487	2 275

Analýza ukončených dočasných PN. Ukončené prípady dočasnej pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz v Slovenskej republike v I. polroku 2009

Dĺžka trvania DPN v dňoch:	Počet prípadov pracovnej neschopnosti			podiel v % z celkového počtu
	muži	ženy	spolu	
1	109	76	185	0,0
2 – 3	3 793	3 335	7 128	1,8
4 – 10	51 590	52 387	103 977	26,6
1 – 10 dní	55 492	55 798	111 290	28,5
11 – 14	27 577	28 272	55 849	14,3
1 – 14 dní	83 069	84 070	167 139	42,8
15 – 21	24 425	24 803	49 228	12,6
1 – 21 dní	107 494	108 873	216 367	55,4
22 – 28	16 098	15 571	31 669	8,1
29 – 35	12 448	10 529	22 977	5,9
36 – 42	8 678	7 591	16 269	4,2
43 – 91	29 901	27 650	57 551	14,7
92 – 182	13 089	15 633	28 722	7,4
1 – 182 dní	187 708	185 847	373 555	95,7
183 – 366 dní	8 105	8 586	16 691	4,3
Celkovo	195 813	194 433	390 246	100,0

Priemerné percento dočasnej PN pre chorobu a úraz v Slovenskej republike v I. polroku 2009.

Kontrolu dodržiavania liečebného režimu organizuje posudkový lekár a vykonáva ju určený zamestnanec SP.

Kontrola dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca sa vykonáva v byte dočasne práceneschopného poistenca s jeho súhlasom alebo na mieste, kde je predpoklad, že sa dočasne práceneschopný poistenec zdržuje.

V prípade porušenia liečebného režimu poistenec nemá nárok na výplatu nemocenského odo dňa porušenia liečebného režimu, ktorý určil lekár, do skončenia dočasnej pracovnej neschopnosti, najviac v rozsahu 30 dní odo dňa porušenia liečebného režimu, ktorý určil lekár.

Okrem dodržiavania liečebného režimu je dočasne práceneschopný poistenec povinný

dodržiavať ďalšie povinnosti uvedené v § 227 ods. 2 až 4 zákona. V prípade porušenia týchto povinností môže mu v zmysle § 239 zákona Sociálna poisťovňa uložiť pokutu až do 16 596 eur.

Bc. Lýdia Jamrišková
odbor LPČ
Sociálna poisťovňa, ústredie

Kontrola dodržiavania liečebného režimu – medziročné porovnanie polrokov 2009 a 2008

Obdobie	Počet kontrol	z toho na podnet posudkového lekára	z toho na podnet zamestnávateľa	z toho na podnet ošetrojúceho lekára	z toho na podnet inej FO a PO	Zistené porušenie liečebného režimu	Udelená pokuta	Zastavenie výplaty dávky (suma v eurách)
I. polrok 2009	50 921	47 399	1 076	682	7 602	435	195	28 479,00
I. polrok 2008	44 365	41 563	1 031	761	6 735	307	153	18 912,00
Rozdiel	6 556	5 836	45	-79	867	128	42	9 567,00

Ktoré kalendárne roky zárobkovej činnosti sa zohľadňujú na určenie sumy dôchodku?

Dopočul som sa, že pri výpočte sumy starobného dôchodku sa prihliada na 22 kalendárnych rokov zárobkovej činnosti. Pracujem celý život, a preto by som chcel vedieť, či ide o posledných 22 súvislých kalendárnych rokov zárobkovej činnosti pred odchodom do starobného dôchodku. Alebo ak v posledných rokoch budem mať nízky príjem, je možné tieto roky vynechať a na výpočet sumy dôchodku použiť len 22 kalendárnych rokov s najlepšimi zárobkami? Do dôchodku pôjdem v roku 2015 ako 62-ročný.

Suma starobného dôchodku do vzniku nároku na starobný dôchodok sa určí ako **súčin priemerného osobného mzdového bodu**, obdobia dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

Obdobie kalendárnych rokov, na ktoré sa prihliada na účely výpočtu priemerného osobného mzdového bodu, sa podľa § 63 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov považuje za rozhodujúce obdobie.

Rozhodujúcim obdobím sú podľa § 63 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov **kalendárne roky predchádzajúce kalendárnemu roku, v ktorom sú splnené podmienky nároku na dôchodok, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984**, ak uvedený zákon neustanovuje inak.

Vo vašom prípade budú podmienky nároku na starobný dôchodok – získanie najmenej 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia a dovŕšenie dôchodkového veku – **splnené v roku 2015**, a preto **rozhodujú-**

cim obdobím na určenie priemerného osobného bodu **budú kalendárne roky 1984 až 2014**.

Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú len tie **kalendárne roky obdobia dôchodkového poistenia**, za ktoré patrí osobný mzdový bod v hodnote 0,3. Osobný mzdový bod v hodnote 0,3 patrí za **náhradnú dobu**, napr. dobu vojenskej služby, **dobu štúdia**, **dobu civilnej služby** a od 1. januára 2008 aj **obdobie poberania invalidného dôchodku priznaného Sociálnou poisťovňou**, najdlhšie do dovŕšenia dôchodkového veku alebo do priznania predčasného starobného dôchodku, ak táto doba trvala po celý kalendárny rok. S účinnosťou od 1. januára 2009 sa z rozhodujúceho obdobia vylučujú **aj tie kalendárne roky obdobia dôchodkového poistenia**, ktoré trvalo celý kalendárny rok, **ak za takéto obdobie nie je možné určiť osobný mzdový bod**.

Rozhodujúce obdobie na účely výpočtu priemerného osobného mzdového bodu má tvoriť aj po vylúčení kalendárnych rokov najmenej 22 kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobný mzdový bod.

Ak by poistenec po vylúčení niektorých období dôchodkového poistenia z rozhodujúceho obdobia nezískal najmenej 22 kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body, napríklad poistenec v niektorých kalendárnych rokoch vôbec nebol zamestnaný, predlžuje sa rozhodujúce obdobie pred kalendárny rok 1984 postupne tak, aby v ňom **bolo 22 kalendárnych rokov**, za ktoré možno určiť osobné mzdové body.

Právna úprava účinná od 1. januára 2004 neumožňuje na účely výpočtu priemerného osobného mzdového bodu **prihliadať len na kalendárne roky, v ktorých poistenec dosiahol najvyššie vymeriavacie základy**. Preto Sociálna poisťovňa nie je oprávnená z rozhodujúceho obdobia vylúčiť niektoré kalendárne roky obdobia dôchodkového poistenia bez právneho dôvodu.

Iveta Rizikyová
odbor metodiky dôchodkového poistenia
Sociálna poisťovňa, ústredie

Obdobie dôchodkového poistenia		Počet dní	Osobný vymeriavací základ	Všeobecný vymeriavací základ
Znak	Od	Do		
1976				
1977	A	01.08.	31.12.	153
1978	A	01.01.	31.12.	365
1979	A	01.01.	31.12.	365
1980	A	01.01.	31.12.	365
1981	A	01.01.	31.12.	357
	N			208
	spolu			
	A	01.01.	31.12.	
	N			
	spolu			
	A	01.01.	31.12.	
	N			
	spolu			

Ilustračná snímka

Starostlivosť o deti a starobný dôchodok

Narodila som sa 18. augusta 1952. Kedy dovŕším dôchodkový vek, ak som sa starala o tri deti? Moje prvé dieťa, ktoré sa dožilo 80 dní, sa narodilo v roku 1974, druhé v roku 1975 a tretie v roku 1976. Ako sa bude hodnotiť doba starostlivosti o tieto deti?

Nárok na starobný dôchodok má poistenec, ak bol dôchodkovo poistený najmenej pätnásť rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek ženy sa určuje podľa počtu vychovaných detí.

Podľa § 258 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení poistenecku, ktorá v období od 1. januára 2004 do 31. decembra 2014 dovŕši dôchodkový vek podľa § 65 ods. 4 až 8, sa výchova dieťaťa posudzuje podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004.

Na účely nároku na starobný dôchodok a stanovenie jeho sumy sa v období pred 1. januárom 2001 hodnotí doba starostlivosti o dieťa do troch rokov. Ak však medzi narodením detí uplynuli menej ako tri roky, hodnotí sa doba starostlivosti odo dňa narodenia dieťaťa do dňa predchádzajúceho dňu narodenia ďalšieho dieťaťa. Pretože medzi narodením detí uplynuli menej ako tri roky, starostlivosť o deti sa bude hodnotiť pri prvom dieťati v rozsahu 80 dní, pri druhom a treťom od roku 1975 do roku 1979.

Na účely určenia dôchodkového veku ženy **podmienka výchovy dieťaťa** podľa § 15 ods. 3 písm. a) vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon

o sociálnom zabezpečení, **je splnená, ak sa žena starala o dieťa od narodenia do jeho úmrtia, ak dieťa zomrelo po dosiahnutí šiestich mesiacov veku.** Pretože vaše dieťa zomrelo pred dosiahnutím šiesteho mesiaca veku, nie je splnená uvedená podmienka výchovy dieťaťa, a preto a nie je možné hodnotiť starostlivosť o toto dieťa na účely dôchodkového veku.

Podľa § 65 ods. 6 písm. d) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení žene,

ktorá vychovala dve deti a narodila sa v roku 1952, sa dôchodkový vek určí tak, že k veku 55 rokov sa pripočíta 36 kalendárnych mesiacov. **Dôchodkový vek dovŕšite 18. augusta 2010.**

Michaela Olejníková
odbor metodiky dôchodkového poistenia
Sociálna poisťovňa, ústredie

Práca v Slovenskej republike, vo Veľkej Británii, evidencia na úrade práce a nárok na materské

Časť roku 2008 som bola zamestnaná na území Slovenskej republiky. Potom som bola evidovaná na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a v období od septembra 2008 do januára 2009 som pracovala ako brigádnicka vo Veľkej Británii. Po návraťe na Slovensko som od februára 2009 evidovaná na úrade práce do dnešného dňa ako nezamestnaná. Teraz som v šiestom mesiaci tehotenstva. Nevieam, či mám ná-

rok na materské alebo na iné dávky podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

V zmysle nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, nárok na peňažnú dávku v prípade choroby a materstva si môže oprávnená osoba

uplatniť podľa právnych predpisov toho štátu, v ktorom je nemocensky poistená, príp. v ktorom bola naposledy nemocensky poistená.

Nárok na nemocenské dávky podľa právnych predpisov Slovenskej republiky má fyzická osoba, ktorá je nemocensky poistená podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. To

>>>

>>>

znamená, že nárok na materské nie je podmienený ani štátnym občianstvom, ani trvalým pobytom, ale existenciou nemocenského poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Vzhľadom na skutočnosť, že nie ste v súčasnosti nemocensky poistená a ani Vám neplýnie ochranná lehota po skončení nemocenského poistenia, nespĺňate základný predpoklad vzniku nároku na materské.

Vo veci nároku na štátne sociálne dávky, t. j. príspevku pri narodení dieťaťa, príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa, rodičovského príspevku a prídavku na dieťa, sa obráťte sa na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príslušný podľa miesta trvalého pobytu alebo prechodného pobytu v Slovenskej republike. Štátne sociálne dávky totiž nepatria do vecnej príslušnosti Sociálnej poisťovne.

JUDr. Ivan Jurík
odbor nemocenského poistenia
Sociálna poisťovňa, ústredie

Činnosť znalca, platenie poistného a dôchodok

V roku 2004 som skončil podnikanie a stal som sa dôchodcom. Od roku 1992 vykonávam znaleckú činnosť – odhad hodnoty nehnuteľností. Vykonávam ju aj teraz, platím okrem iného odvody do Sociálnej poisťovne ako súkromný podnikateľ. Podľa zákona o sociálnom poistení však nie je možný prepočet výšky dôchodku, pokiaľ so znaleckou činnosťou neskončím. Na tú môžem robiť až do sedemdesiatky alebo kým ma ministerstvo spravodlivosti neodvolá. Ak by som teda vo veku 71 rokov alebo aj skôr zomrel, z odvodov nemám nič ani ja, ani moja rodina. Počet znaleckých posudkov je však čoraz nižší. Dá sa to nejako riešiť? Musím stále platiť odvody do Sociálnej poisťovne a nie je nijaká možnosť, ako mi odvody zohľadniť na výške dôchodku skôr ako po ukončení znaleckej činnosti?

Na účely sociálneho poistenia fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, je samostatne zárobkovo činnou osobou. Znalec zapísaný do zoznamu znalcov a tlmočníkov je fyzickou osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, a preto má status samostatne zárobkovo činnnej osoby.

Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako

- 12-násobok minimálnej mzdy zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou, ktorá platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa platí poistné na jednotlivé druhy poistení. (platí do 31. decembra 2009),
- 12-násobok 44,2 % jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa platí poistné (platí od 1. januára 2010).

Povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba platí poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity.

Poistné na invalidné poistenie neplatí poistenec, ktorý je dôchodkovo poistený po priznaní starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku. To znamená, že povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej bol priznaný starobný dôchodok, platí poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity a neplatí poistné na invalidné poistenie.

Platná legislatíva sociálneho poistenia neumožňuje odpustiť povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osobe

po dovŕšení jej dôchodkového veku.

Povinnosť platiť poistné na sociálne poistenie môže zaniknúť len zánikom povinného nemocenského poistenia a povinného sociálneho poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby, ktorý nastáva vždy dňom zániku oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu alebo 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu nebol vyšší ako 12-násobok najmenej mesačnej sumy vymeriavacieho základu.

Ak je poberateľ starobného dôchodku dôchodkovo poistený, má nárok na zvýšenie starobného dôchodku za dobu dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok po skončení tohto dôchodkového poistenia. Ak tento poberateľ starobného dôchodku zomrie pred ukončením tohto poistenia a pred zvýšením jeho starobného dôchodku za dobu poistenia získanú po vzniku nároku na starobný dôchodok, zohľadní sa suma zvýšenia starobného dôchodku za dobu dôchodkového poistenia, ktorú poberateľ získal po vzniku nároku na starobný dôchodok do svojej smrti, pri stanovení vdovského/vdoveckého alebo sirotského dôchodku.

Vlasta Šefčíková
odbor výberu poistného
Rudolf Križan
sekcia dôchodkového poistenia
Sociálna poisťovňa, ústredie

Kde nás nájdete v Prešovskom kraji

Ilustračná snímka: archív Sociálnej poisťovne

Pobočky zabezpečujú komplexný výkon sociálneho poistenia, ktorý patrí do vecnej pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne podľa zákona o sociálnom poistení.

Pobočky v Prešovskom kraji:

- > Prešov
- > Bardejov
- > Humenné
- > Poprad
- > Stará Ľubovňa
- > Svidník
- > Vranov nad Topľou

Do vecnej pôsobnosti pobočky patrí najmä:

a) rozhodovať v prvom stupni o

1. vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch,
2. nemocenských dávках,
3. úrazových dávках okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty,
4. dávke garančného poistenia,
5. dávke v nezamestnanosti,

- b)** vykonávať lekársku posudkovú činnosť,
- c)** spisovať žiadosť o priznanie dávky okrem nemocenských dávok, úrazového príplatku a dávky v nezamestnanosti,
- d)** vyplácať nemocenské dávky, úrazové dávky okrem úrazovej renty a pozostalostnej renty, dávku garančného poistenia a dávku v nezamestnanosti,
- e)** vyberať a vymáhať poistné, príspevky na starobné dôchodkové sporenie,
- f)** vykonávať kontrolnú činnosť, konzultačnú činnosť a poradenskú činnosť vo veciach sociálneho poistenia.

Vysunuté pracoviská zabezpečujú výkon sociálneho poistenia takto:

> Sabinov

- poistenie v nezamestnanosti, garančné poistenie, lekársku posudkovú činnosť a výber poistného,

> Medzilaborce

- dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, garančné poistenie, lekársku posudkovú činnosť a výber poistného,

> Snina

- dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie, lekársku posudkovú činnosť a výber poistného,

> Kežmarok

- dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie, lekársku posudkovú činnosť, výber poistného a kontrolu,

> Stropkov

- dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, poistenie v nezamestnanosti, garančné poistenie a lekársku posudkovú činnosť,

> Giraltovec

- dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, poistenie v nezamestnanosti, garančné poistenie a lekársku posudkovú činnosť.

Prehľad o úradných hodinách pre klientov Sociálnej poisťovne v Prešovskom kraji

pobočka			
Prešov	Ing. Alexander Ernst Masarykova 1 080 01 Prešov tel. 051/75 68 111 fax: 051/75 68 350 e-mail: presov@socpoist.sk		
	úradné hodiny pre klientov		
	pobočka	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 17.00 h	8.00 – 15.30 h	8.00 – 17.00 h
Ut	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h
St	8.00 – 16.30 h	8.00 – 16.00 h	8.00 – 16.30 h
Št		8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h
Pi	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h

vysunuté pracovisko			
pobočky Sociálnej poisťovne Prešov pre územný obvod okresu Sabinov			
Sabinov	Nám. slobody 87 083 01 Sabinov tel. 051/48 91 078		
úradné hodiny pre klientov			
	pracovisko	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 17.00 h		
Ut	8.00 – 14.00 h		
St	8.00 – 16.30 h		
Št			
Pi	8.00 – 14.00 h		

pobočka			
Humenné	Ing. Anna Brežíková Námestie slobody 58 066 57 Humenné tel. 057/77 10 111 fax: 057/77 10 201 e-mail: humenne@socpoist.sk		
	úradné hodiny pre klientov		
	pobočka	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 17.00 h	8.00 – 16.00 h	8.00 – 16.00 h
Ut	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h
St	8.00 – 16.30 h	8.00 – 16.00 h	8.00 – 16.00 h
Št		8.00 – 12.00 h	8.00 – 12.00 h
Pi	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h

vysunuté pracovisko			
pobočky Sociálnej poisťovne Humenné pre územný obvod okresu Medzilaborce			
Medzilaborce	Mestský úrad Medzilaborce Ulica mierová 326/4 068 01 Medzilaborce tel. 057/732 12 94		
úradné hodiny pre klientov			
	pracovisko	pokladňa	podateľňa
Po	LPČ na základe predvolania		
Ut	8.00 – 14.00 h dôchodkové poistenie		8.00 – 14.00 h
St	8.00 – 16.30 h Pvn, GP		8.00 – 16.30 h
Št	8.00 – 12.00 h výber poisťného		8.00 – 12.00 h
Pi	8.00 – 14.00 h výber poisťného		8.00 – 14.00 h

vysunuté pracovisko			
pobočky Sociálnej poisťovne Humenné pre územný obvod okresu Snina			
Snina	Partizánska 1057 069 01 Snina tel. 057/76 25 951 fax: 057/76 25 951		
úradné hodiny pre klientov			
	pracovisko	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 17.00 h	8.00 – 15.00 h	8.00 – 15.00 h
Ut	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h
St	8.00 – 16.30 h	8.00 – 15.00 h	8.00 – 15.00 h
Št		8.00 – 12.00 h	8.00 – 12.00 h
Pi	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h

pobočka			
Bardejov	PaedDr. Anton Blajsko Hurbanova 6 085 46 Bardejov tel. 054/48 60 111 fax: 054/47 48 320 e-mail: bardejov@socpoist.sk		
	úradné hodiny pre klientov		
	pobočka	pokladňa	podateľňa
	Po	8.00 – 17.00 h	8.00 – 15.00 h
Ut	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h
St	8.00 – 16.30 h	8.00 – 15.00 h	8.00 – 16.30 h
Št		8.00 – 12.00 h	8.00 – 12.00 h
Pi	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h

pobočka				
Poprad	Ing. Jozef Križan Ul. 1. mája 4053/24 058 01 Poprad tel. 052/78 74 111 fax: 052/78 74 297 e-mail: poprad@socpoist.sk			
	úradné hodiny pre klientov			
	pobočka	pokladňa	podateľňa	
	Po	8.00 – 17.00 h	8.00 – 15.30 h	8.00 – 17.00 h
	Ut	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h
St	8.00 – 16.30 h	8.00 – 15.30 h	8.00 – 16.30 h	
Št		8.00 – 12.00 h	8.00 – 12.00 h	
Pi	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	

vysunuté pracovisko			
pobočky Sociálnej poisťovne Poprad pre územný obvod okresu Kežmarok			
Kežmarok	Mučeníkov 4 060 01 Kežmarok tel. 052/78 79 307 fax: 052/45 24 388		
úradné hodiny pre klientov			
	pracovisko	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 17.00 h		
Ut	8.00 – 14.00 h		
St	8.00 – 16.30 h		
Št			
Pi	8.00 – 14.00 h		

pobočka			
Stará Ľubovňa	PaedDr. Danka Matiová Budovateľská 42/535 064 01 Stará Ľubovňa tel. 052/43 23 928 fax: 052/43 23 362 e-mail: staralubovna@socpoist.sk		
	úradné hodiny pre klientov		
	pobočka	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 17.00 h	8.00 – 14.30 h	8.00 – 17.00 h
Ut	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.30 h	8.00 – 14.00 h
St	8.00 – 16.30 h	8.00 – 14.30 h	8.00 – 16.30 h
Št		8.00 – 11.30 h	8.00 – 11.30 h
Pi	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.30 h	8.00 – 14.00 h

vysunuté pracovisko			
pobočky Sociálnej poisťovne Svidník pre územný obvod okresu Svidník			
Giraltovce	Hviezdoslavova 3 Giraltovce tel. 054/73 22 778		
úradné hodiny pre klientov			
	pracovisko	pokladňa	podateľňa
Po			
Ut			
St	9.00 – 15.00 h		
Št			
Pi	8.00 – 15.00 h lekárska posudková činnosť		

Prehľad pracovísk Sociálnej poisťovne v Prešovskom kraji

pobočky	vysunuté pracoviská v sídle okresu	vysunuté pracoviská mimo sídla okresu
Prešov	Sabinov	
Bardejov		
Humenné	Medzilaborce	
Poprad	Kežmarok	
Stará Ľubovňa		
Svidník	Stropkov	Giraltovce
Vranov nad Topľou		

pobočka			
Svidník	Ing. Martin Bliha Sov. hrdinov 121 089 01 Svidník tel. 054/786 14 11 fax: 054/752 33 59 e-mail: svidnik@socpoist.sk		
úradné hodiny pre klientov			
	pobočka	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 17.00 h	8.00 – 15.0 h	8.00 – 17.00 h
Ut	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h
St	8.00 – 16.30 h	8.00 – 15.00 h	8.00 – 16.30 h
Št		8.00 – 12.00 h	8.00 – 12.00 h
Pi	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h

vysunuté pracovisko			
pobočky Sociálnej poisťovne Svidník pre územný obvod okresu Stropkov			
Stropkov	Hlavná 26 Stropkov tel. 054/74 24 807		
úradné hodiny pre klientov			
	pracovisko	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 15.30 h DP, NP, Pvn, GP		
Ut	8.00 – 15.30 h LPČ		
St	8.00 – 15.30 h Pvn, GP, výber poistného		
Št			
Pi	8.00 – 15.30 h LPČ		

pobočka			
Vranov nad Topľou	JUDr. Viera Sotáková, PhD. Rázusova 128 093 18 Vranov nad Topľou tel.: 057/48 61 411 fax: 057/44 64 002 e-mail: vranovnadtoplou@socpoist.sk		
úradné hodiny pre klientov			
	pobočka	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 17.00 h	8.00 – 16.00 h	8.00 – 16.00 h
Ut	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h
St	8.00 – 16.30 h	8.00 – 16.00 h	8.00 – 16.00 h
Št		8.00 – 12.00 h	8.00 – 12.00 h
Pi	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h	8.00 – 14.00 h

V minulom čísle sme nedopatrením uverejnili ne-správne úradné hodiny na vysunutom pracovisku v Revúcej. Čitateľom sa ospravedľujeme

vysunutú pracovisko			
pobočky Sociálnej poisťovne Rožňava pre územný obvod okresu Revúca			
Revúca	Komenského 40 050 01 Revúca tel. 058/788 09 70 – 71, 74 – 77 058/788 09 79		
úradné hodiny pre klientov			
	pracovisko	pokladňa	podateľňa
Po	8.00 – 17.00 h		
Ut	8.00 – 14.00 h		
St	8.00 – 16.30 h		
Št			
Pi	8.00 – 14.00 h		

Ilustračná snímka: archív Sociálnej poisťovne

Objednávam si mesačník Sociálne poistenie

Od čísla / v počte ks/mesačne

Meno a priezvisko:

Názov organizácie:

Fakturačná a dodacia adresa:

Ulica:

PSC a obec:

IČO: DIČ:

Číslo účtu:

Tel.:

Kontaktná osoba:

Dátum:

Podpis: Pečiatka:

Odborný mesačník Sociálnej poisťovne

Vydáva:

Sociálna poisťovňa
Ročník XXXXI
ISSN 1337-9844
EV 2891/09

Adresa:

Sociálna poisťovňa, ústredie
odbor komunikácie s verejnosťou
Ul. 29. augusta 8 – 10
813 63 Bratislava 1
Tel.: + 421-2/59 248 254
Fax: + 421-2/59 248 720
<http://www.socpoist.sk>

Zodpovedná za vydanie:

Mgr. Lýdia Výborná

Redakčná rada:

JUDr. Renáta Bálintová
JUDr. Milan Kučo
Mgr. Jarmila Misárošová
JUDr. Soňa Oslanská
Vlasta Šefčíková
JUDr. Timea Vörösová
Mgr. Lýdia Výborná

Cena výtlačku: 1 € (30,126 Sk)
Vychádza: 12-krát do roka
Ročné predplatné: 12 € (361,50 Sk)

Jazyková úprava:

PhDr. Magdaléna Sedláčková

Dizajn, grafická úprava a tlač:

Graphic Media Group, a. s.

Použité snímky:

Ján Luky, archív Sociálnej poisťovne, Stockexpert,

Objednávky:

Sociálne poistenie
Sociálna poisťovňa, ústredie
Ul. 29. augusta 8 – 10
813 63 Bratislava 1
Tel.: + 421-2/59 248 254
Fax: + 421-2/59 248 720

E-mail: Jaroslava.Humlova@socpoist.sk

Neobjednané rukopisy sa nevracajú.

Autorské práva vyhradené.

Akékoľvek rozmnožovanie textu,
fotografií a grafov vrátane údajov
v elektronickej podobe je možné len
s predchádzajúcim súhlasom vydavateľa.

Medzinárodný slovensko-rakúsky poradenský deň vo Viedni

Sociálna poisťovňa v snahe o proklientský prístup k svojim poistencom a efektívne riešenie ich dôchodkových nárokov organizuje v spolupráci s rakúskym nositeľom poistenia, Pensionversicherungsanstalt, prvý medzinárodný slovensko-rakúsky poradenský deň. Uskutoční sa **15. októbra 2009** priamo v sídle **Pensionversicherungsanstalt vo Viedni**, na adrese **Friedrich-Hillegeist-Straße 1**, v čase **od 8.30 do 16.00 hod.**

Jeho účelom je poskytnúť poradenstvo poistencom a poberateľom dôchodkových dávok, ktorí pracujú alebo pracovali v Rakúsku a získali doby poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a Rakúskej republiky. Experti pre oblasť dôchodkového poistenia oboch krajín pomôžu pri riešení prípadných komplikácií, ktoré sa vyskytli pri vybavovaní ich dôchodkových nárokov. Záujemcovia o účasť na medzinárodnom poradenskom dni si môžu dohodnúť termín na rakúskom telefónnom čísle, ktoré je uvedené na našom dvojazyčnom informačnom letáku. Prednosť budú mať vopred objedna-

ní klienti, avšak poradenstvo poskytneme aj ostatným záujemcom. Bezplatné poradenstvo bude poskytovať spoločne slovenský aj rakúsky odborník a v prípade potreby bude zabezpečené tlmočenie. Pre bližšie informácie je možné sa obrátiť aj na Sociálnu poisťovňu na slovenskom telefónnom čísle.

Pri telefonickom objednávaní je potrebné okrem konkrétnej požiadavky, ktorá bude predmetom poradenstva, uviesť taktiež relevantné osobné údaje ako svoje meno, priezvisko, dátum a miesto narodenia, číslo poistenia alebo rodné číslo. V prípade, že sa jedná o pozostalostnú dávku, je potrebné uviesť taktiež aj údaje o zomretom poistencovi. Účastníci poradenského dňa by si nemali zabudnúť so sebou okrem osobných dokladov priniesť taktiež relevantné podklady, týkajúce sa ich dôchodkového poistenia. Tešíme sa na už teraz Vašu účasť.

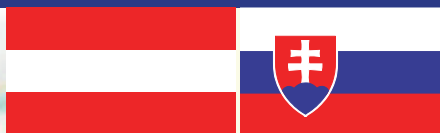
Mgr. Adrián Terek

oddelenie záležitostí EÚ
Sociálna poisťovňa, ústredie

ÖSTERREICH / RAKÚSKO
SLOWAKISCHE REPUBLIK / SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Internationale Pensionsberatung

Sie sind oder waren
in der Slowakei oder
Österreich tätig?
Experten der
Pensionsversicherungsträger
beraten Sie.

Ort / Termin

Medzinárodné dôchodkové poradenstvo

Pracujete
alebo pracovali ste na
Slovensku alebo v Rakúsku?
Experti
pre oblasť dôchodkového poistenia
Vám poradia.

Miesto / čas

WIEN

im Bürogebäude der
Pensionsversicherungsanstalt
Friedrich-Hillegeist-Straße 1, 1021 Wien

15.10.2009

Donnerstag, von 8.30 bis 16.00 Uhr

Štvrtok, od 08.30 do 16.00 hod

Terminvereinbarung:

Ö ☎ 05 0303 23 723

Ö Fax 05 0303 23 790

Dohodnutie termínu:

SK ☎ +421 2 59 248 734

Vergessen Sie bitte Ihre Versicherungsunterlagen und
Ihren Personalausweis oder Reisepass nicht.

Prosíme prineste si podklady k Vášmu
poisteniu, občiansky preukaz alebo pas.

Prečo sa trápiť, keď to ide tak ľahko...

Mzdy včas a bezchybne!

No1
JEDNOTKA
v riešení riadenia
ľudských zdrojov

Už v 1 400 organizáciách
sa mzdárky pri spracovaní
miedz spokojne usmievajú...

S programom Mzdy Vema získate:

- evidenciu zmien zamestnanca v časovej postupnosti, zachovaná história
- rôzne typy odmeňovania
- spätný prepočet miezd
- automatickú aktualizáciu cez internet
- vyriešené nepretržité a špeciálne prevádzky
- sledovanie financovania z viacerých finančných zdrojov (napr. Eurofondy)
- elektronické výstupy do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní
- výstupy do doplnkových dôchodkových spoločností a do bankových inštitúcií
- rezortné štatistické výstupy (školsťvo, zdravotníctvo, TREXIMA)
- podporu a servis každý deň
- prepojenie na personalistiku a dochádzkový systém

Príďte sa pozrieť na bezplatné prezentácie:

- **Bratislava**, 20. 10. 2009, hotel Nivy, Líščie Nivy 3
- **Trenčín**, 21. 10. 2009, hotel Tatra, Gen. M. R. Štefánika 2
- **Nitra**, 22. 10. 2009, Kongresové centrum Slovenskej poľnohospodárskej Univerzity, Trieda A. Hlinku 2

**Všetci účastníci prezentácie získajú
30% zľavu pri objednaní programu
Mzdy Vema.**

Zľavu je možné uplatniť do 31. 12. 2009.

Začiatok je vždy o 10-tej hodine, predpokladaný koniec o 13-tej hodine. Z dôvodu organizačného zabezpečenia nahláste Vašu účasť e-mailom na vema@vema.sk alebo na tel.: 02 - 20 510 900 do 13. 10. 2009.

Viac informácií nájdete na: